Каліва

Каліва

ІНФАРМАЦЫЙНЫ БЮЛЕТЭНЬ ЦЭНТРА ПАДТРЫМКІ ГРАМАДЗЯНСКІХ ІНІЦЫЯТЫВАЎ Вежа

№ 4, 2001

Сёння ў нумары:

«ЧАРНОБЫЛЬСКІ ШЛЯХ - 2001»

26 красавіка, у 15-ю гадавіну аварыі на Чарнобыльскай АЭС, у Мінску адбылася акцыя дэмакратычных сілаў - «Чарнобыльскі шлях». А 17-й гадзіне ўдзельнікі «Шляху» сабраліся на плошчы Свабоды, дзе пачалася ўрачыстая «Гадзіна смутку». Пра яе пачатак абвясціла гранне дудара.

У гэты ж час прайшоў жалобны малебен. Амаль кожны ўдзельнік акцыі трымаў запаленую свечку ў памяць загінулых ад Чарнобылю. Адной з адметнасцяў мастацкага аздаблення акцыі стала спэцыяльная падстаўка для запаленых свечак «Рэхафорум», створаная адмыслова для «Чарнобыльскага Шляху» мастаком Генадзем Драздовым. На плошчы Свабоды свае спевы выканаў бард Пятро Русаў. У выкананні скрыпачкі Ані Паўлавай прагучалі творы Шубэрта.

А 18.10 з плошчы Свабоды пачалося шэсце, у якім узялі ўдзел каля 10.000 чалавек. Калона скіравалася да Нацыянальнай акадэміі навук. Там а 19.30 адбыўся кароткі мітынг, на якім выступілі лідэры дэмакратычнай апазыцыі.

Вінцук Вячорка, старшыня БНФ, так пракаментаваў вынікі акцыі: «Гэта найперш чарнобыльская акцыя. Яе задача, як і самага першага «Чарнобыльскага Шляху», - прыцягнуць увагу свету да трагедыі, што адбылася 15 год таму, а таксама паказаць, што гэтая трагедыя не хвалюе цяперашнюю ўладу. Сёньняшняй акцыяй мы паказалі, што людзі пераадольваюць страх. Мы выходзім змагацца за праўду, за будучыню для нашага народу.»

Невялікая дэлегацыя адправілася на плошчу Незалежнасці, каб ускласці кветкі да Звана, што ўшаноўвае памяць ахвяраў Чарнобыля, Хірасімы і Нагасакі. «Калі мы за гэтыя цяжкія гады выжылі і не страцілі сілы духа, то і далей нішто нас не зломіць», - сказаў каля помніку Ўладзімір Арлоў.

Прэсавая служба БНФ «Адраджэньне» і Партыі БНФ

ГАДЗІНА СМУТКУ АДБЫЛАСЯ Ў БЕРАСЦІ

Маладыя і старыя, хворыя і амаль што здаровыя, беларусы і людзі іншых нацыянальнасцяў, усе неабыякавыя сабраліся 26 красавіка на пр. Машэрава ў Берасці, каб запаленай свечкай паказаць чарнобыльскім ахвярам, што яны жывуць у нашых сэрцах.

Свечкі былі пранесены па вул. Савецкай і ўтварылі сабою крыж каля кінатэатра «Беларусь».

Загрязнению долгоживущими радио нуклидами цезия, стронция, плутония подверглось 23% общей площади Беларуси.

На данный момент в Беларуси статус ликвидатора официально получили 113 тысяч человек. 40 ликвидаторов умерли в первые три месяца после аварии, а более 100 человек – за прошедшие 15 лет.

Число заболевших раком щитовидной железы детей увеличилось в 33,6 раз, взрослых – в 2,5 – 7 раз. Больше всего случаев рака щитовидной железы выявляется среди жителей Гомельской и Брестской областей.

Средства из бюджета на Чернобыльскую программу сократились с 22% в 1991 г. до 6% - в последние годы.

Общий экономический ущерб специалисты оценивают в 235 млрд. долларов США, что составляет примерно 32 бюджета республики в 1985 г.

24 красавіка ў Цэнтры «Вежа» праходзіла **прэс-канферэнцыя, прысвечаная 15 угодкам Чарнобыльскай катастрофы**. На сустрэчы прадстаўнікі грамадскіх аб'яднанняў з Берасця «Інваліды Чарнобыля», «Рэха Чарнобыля» і «Бусляня надзеі» з Пінску знаёмілі журналістаў мясцовых СМІ з праблемамі, якія паўстаюць у ліквідатараў і інвалідаў Чарнобыля. Агульнавыказаная думка - «дзяржава намі не цікавіцца, мы атрымоўваем мізэрную дапамогу і, увогуле, аб Чарнобыле і людзях, пацярпелых ад аварыі, забылі».

Дык давайце ж, самі будзем памятаць! Творчы калектыў студыя «БЭЗ» з Белаазёрску зараз запісвае музычны дыск, аўтар якога - таленавітая дзяўчына, што памерла ад наступстваў Чарнобыльскай катастрофы ў 18 год.

Аб трагедыі памятаюць і маладыя - прысутныя змаглі пабачыць малюнкі анкахворых дзяцей на выставе «15 лет спустя».

У якасці ілюстрацыі выкарыставаны фрагмент малюнка «На грані» Андрэя Дземідовіча. г. Кобрын.

ГИЛЬОТИНА № 8

Последнее время деятельность общественных организаций похожа на подвиг - работа ведется в непростых условиях: постоянно проводятся кампании по дискредитации некоторых из них, офисы многих НПО были ограблены якобы неизвестными лицами (а из-за отсутсвия улик многие дела приостановлены), организации подвергаются неправомерным проверкам. И все-таки мы можем находить силы и веру продолжать свое дело. Теперь у всех нас есть новая преграда на пути...

12 марта 2001 г. Президентом РБ издан Декрет № 8 **«О некоторых мерах по совершенствованию порядка получения и использования иностранной безвозмездной помощи».** Настоящий Декрет привносит определенные трудности в получении грантов общественными организациями, а, как известно, иностранная безвозмездная помощь является основным финансовым помощником в деятельности НПО Беларуси. В соответствии с Декретом такая помощь должна быть зарегистрирована в Департаменте по гуманитарной деятельности при Президенте РБ.

Декрет сужает возможные области работы общественных организаций (в п. 4 представлен перечень тех направлений деятельности организаций, которые могут получать помощь). Хотя, согласно Конституции РБ и всем международно признанным стандартам, граждане вправе самостоятельно определять направления своей деятельности, при условии, что эта деятельность обеспечивает признание и уважение прав и свобод других и удовлетворяет требования морали, общественного порядка и безопасности.

А меры ответственности за несоблюдение требований данного Декрета не соответствуют представлениям о соразмерности и справедливости. Так, минимальная заработная плата в РБ на 1 мая 2001 г. составляет 4,47 USD. Таким образом, размер штрафа, налагаемого на физическое лицо за нарушение Декрета, может составить около 900 USD, а на руководителя зарегистрированной организации - до 1300 USD (средняя з/п в Республике Беларусь около 70 USD).

Изданный 12 марта Декрет вступил в силу 16 апреля. Все это время общественные организации Беларуси не сидели сложа руки. 22 марта состоялось экстренное заседание Рабочей группы Ассамблеи демократических неправительственных организаций, на котором была выработана программа действий по минимизации негативных последствий Декрета. Был выработан текст обращения в Конституционный суд, которое предлагалось отправить от имени общественных объединений.

Благодаря действиям общественной инициативы «Диалог», 3 апреля в Национальном пресс-центре состоялась пресс-конференция, в которой приняли участие более 20 белорусских СМИ. А 7 апреля были проведены общественные слушания по Декрету № 8. 13 апреля представители общественных организаций по приглашению депутатов приняли участие в рабочем совещании Комиссии по международным связям и связям с СНГ Палаты Представителей Национального Собрания Беларуси.

Из выступления Виктора Кучинского - помощника Президента РБ по особым поручениям - стало ясно, что Департамент по гуманитарной деятельности намерен исполнять Декрет в том виде, в каком он есть. Департамент определяет цель данного документа в обеспечении «прозрачности» поступления в страну финансовых средств и не считает, что контроль за их использованием мешает работе НПО.

Однако, известно, что уже сегодня общественные организации сталкиваются с проблемами в проведении семинаров, сложностями при оформлении поступающей финансовой помощи, фактами увеличения сроков получения доступа к средствам на собственном счету.

Беспрецедентное для мировой практики введение разрешительного принципа для использования финансовых средств, в результате которого **благотворителю запрещается свободно выбирать, на какие цели жертвовать,** противоречит принципу свободы договора, закрепленному в Гражданском Кодексе.

Департамент вообще волен достаточно свободно интерпретировать цели и задачи общественных объединений. Результатом такой трактовки может стать появление «правильных» организаций, а с организациями с «невнятными» целями гуманитарной программы государство предполагает брать дань подоходным налогом.

Единственный способ нормальной работы в данной ситуации - самим создать необходимые условия. Все заинтересованные могут обратиться по телефонам «горячих линий»:

- по вопросам применения Декрета - тел. (017) 236-55-17 (общественное объединение «Независимое общество правовых исследований»)
- по вопросам совместных усилий в дальнейшей работе - тел. (017) 221-27-22, 221-81-79.

По материалам общественной инициативы «Диалог» и исполнительного бюро Ассамблеи ДНО

В догонку к теме: Появляются подзаконные акты во исполнение Декрета № 8.
12 апреля 2001 г. Департамент по гуманитарной деятельности при Президенте РБ издал Приказ № 44од «Об утверждении инструкции о порядке регистрации, получения и использования иностранной безвозмездной помощи». Данная инструкция дает определения иностранной безвозмездной помощи, а также указывает области ее использования. В главе «Порядок регистрации иностранной безвозмездной помощи» описан механизм регистрации, приведен перечень необходимых документов и минимальная сумма денежных средств, которые не подлежат регистрации.
С текстами Декрета № 8 и Инструкции о порядке регистрации иностранной безвозмездной помощи можно ознакомиться в Центре «Вежа».

ПРЕСС-РЕЛИЗ

7 апреля 2001 года в Минске состоялись первые в истории Беларуси общественные слушания.

Представители 40 общественных объединений собрались в ДК Тракторного завода, чтобы выработать согласованную позицию по отношению к вступающему в силу с 16 апреля 2001 года Декрету Президента № 8 "О некоторых мерах по совершенствованию порядка получения и использования иностранной безвозмездной помощи", донести эту позицию до депутатов Палаты Представителей Национального Собрания РБ как единственного на сегод-няшний день органа, имеющего полномочия изменить содержание документа.

По мнению участников слушаний, Декрет № 8 вводит необоснованно жесткий государственный контроль за реализацией программ и проектов общественных объединений через обязательную регистрацию ЛЮБОЙ иностранной безвозмездной помощи. Учитывая, что именно эти средства составляют основные финансовые ресурсы общественных объединений, то вступление Декрета в силу приведет к значительному снижению общественно полезной, социально-значимой деятельности негосударственных организаций. Принятие Декрета ударит не только по общественным объединениям, но, прежде всего, по адресным группам граждан, нуждающихся в их поддержке. Под угрозой окажутся многие образовательные, экологические и исследовательские проекты. Резко снизится число организаций, готовых пожертвовать средства в Республику Беларусь.

Участники слушаний подготовили обращение к депутатам Палаты Представителей Национального собрания с предложением воспользоваться конституционным правом и не одобрять декрет № 8, продолжить диалог по проблемам "третьего сектора" и в ближайшее время инициировать принятие Закона "О благотворительной деятельности". **В результате слушаний создана рабочая группа (руководитель Тонкачева Елена, контактный телефон: (017) 236-55-17)** по разработке проекта закона, который будет предложен общественными организациями Парламенту для принятия. Проект направлен на то, чтобы восполнить «пробелы» в законодательстве, предложить модель законодательного регулирования, отвечающую реальным потребностям общественного сектора республики, международным стандартам в данной области права.

Беларуская прэса на сучасным этапе

Менавіта пад такой назвай 8-9 красавіка ў памяшканні рэдакцыі газеты «Брэсцкі кур'ер» эксперты ГА «Беларуская асацыяцыя журналістаў» праводзілі семінар для прадстаўнікоў недзяржаўнай прэсы.

Акрамя супрацоўнікаў «БК» і «Вячэрняга Брэста» на сустрэчу былі запрошаны рэдактары шэрагу бюлетэняў, прадстаўнікі сацыялагічных груп і камісій па назіранню за выбарамі. З агульнай сітуацыяй і тэндэнцыямі развіцця незалежнай прэсы прысутных пазнаёмілі кіраўнік Цэнтра прававой абароны СМІ Міхаіл Пастухоў, эксперт гэтага ж Цэнтра Юры Тапарашаў і віцэ-прэзідэнт БАЖ Андрэй Бастунец.

Згодна дадзеным Дзяржаўнага камітэта па друку, на 1 студзеня 2001 у краіне зарэгістравана больш за 1.300 выданняў. Пры гэтым каля 800 з іх лічацца незалежнымі і толькі 300 дзяржаўнымі. Праўда, пераважная большасць быццам бы незалежнай прэсы вельмі розная па зместу і ў асноўным з'яўляецца рэкламнай, інфармацыйнай або забаўляльнай прадукцыяй. У параўнанні з імі вельмі мала існуе грамадска-палітычных газет і часопісаў. БАЖ зафіксаваў усяго 53 выдання. Агульны тыраж недзяржаўнай прэсы складае 350.000 экзэмпляраў, між тым як тыраж толькі адной «Советской Белоруссии» 450.000. Многія дзяржаўныя газеты выходзяць штодзённа. З ліку незалежнай прэсы гэта можа дазволіць сабе толькі «Народная Воля», тыраж якой 50.000. У «Белорусской деловой газеты» і «Свободных новостей» - по 20.000, «Белорусская газета» - 15.000, «Наша Свабода» - 10.000.

Сярод рэгіянальных незалежных выданняў першае месца ўтрымлівае «Брэсцкі кур'ер», які ў БАЖы пастаянна ставіцца ў прыклад астатнім. Добрая рэпутацыя ў «Віцебскага кур'ера», «Новай газеты Смаргоні», «Пагоні», «Барысаўскіх навінаў».

Што тычыцца адносінаў да незалежнай прэсы з боку дзяржавы, то тут усё зра-зумела. Ціск на яе ўзмацняецца з кожным днём, асабліва эканамічны і заканадаўчы. Павялічваюцца тарыфы, якія ў Белпошты на сённяшні момант проста грабежніцкія. За распаўсюджванне газеты вымушаны плаціць больш, чым за друкаванне і гэта цалкам ненармальнае становішча. Таму зараз выданні стаяць на мяжы стварэння сваёй сістэмы падпіскі і распаўсюджвання. Існуе негалосная забарона на размяшчэнне рэкламы дзяржаўных прадпрыемстваў у незалежных СМІ. Даволі цяжка стала з атрыманнем інфармацыі. Чыноўнікі адмаўляюцца даваць інфармацыю, нават самую нязначную. Любая памылка (парушэнне зыходных дадзеных, інфармацыя пра заявы розных аб'яднанняў, якія не зарэгістраваны і г. д.) можа запусціць механізм вынясення газеце папярэджання.

Самі рэдакцыі ўлада апошнім часам хоча панізіць да ўзроўня і статуса камерцыйных і некамерцыйных арганізацыяў для таго, каб па фармальных зачэпках ціснуць на выданні. Нядаўна грукату на ўвесь свет нарабіў выключна беларускі праект закона «Аб інфармацыйнай бяспецы», дзе СМІ былі прыроўнены да псіхатропнай зброі. Ва ўладных структурах існуе думка стварыць нейкую ідэалагічную вертыкаль. Куратарам гэтай установы павінен быць КДБ, а старшынёй - прэзідэнт. У межах саюзных структур існуе камітэт па бяспецы, які прытрымліваецца той жа думкі - усю інфармацыю неабходна прапускаць праз сіта дзяржаўнага кантролю.

Асаблівае месца ў працы семінара заняло пытанне нядаўніх давыбараў у Палату прадстаўнікоў. Агульную цікавасць выклікаў даклад аднаго з удзельнікаў выбарчай кампаніі, старшыні Берасцейскай арганізацыі Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі «Народная Грамада» Анатоля Ляўковіча. Ён абгрунтаваў пазіцыю сваёй партыі ў адносінах да ўдзелу ў выбарах, расказаў пра агітацыйную кампанію сваёй ініцыятыўнай групы і адзначыў самыя відавочныя парушэнні, што былі зафіксаваны пад час давыбараў. Калі меркаваць па канчатковых выніках нядаўніх выбараў, то сацыял-дэмакратам трэба аддаць належнае. Менавіта іх удзел у гэтай кампаніі дазволіў адшукаць і паказаць большасць брудных выбарных махінацыяў, а таксама вызначыць узровень уздзеяння на грамадскую думку адміністрацыйнага рэсурса.

Па словах дакладчыка, «рэпетыцыя прэзідэнцкай кампаніі прайшла не кепска. Усім стала ясна, што важны не той, хто галасуе, а хто падлічвае галасы. Парушэнні працэдуры выбараў былі настолькі вялікія, што пра выбары можна гаварыць як пра суцэльнае парушэнне.»

Даволі моцнай крытыцы пад час разгляду тэмы «Прэса і выбары» быў падвергнуты «Вячэрні Брэст». Асабліва газета атрымала за каляровы выпуск укладыша «Вячэрні Брэст экспрэс», які быў прысвечаны Міжнароднаму жаночаму дню, дзе ішла непрыкрытая агітацыя за кандыдатаўжанчын ад улады. У першы дзень інтарэсы выдання абараняў адказны сакратар «ВБ», які адзначыў, што ўдзел дзяржаўнага капіталу ў газеце складае 26% і што менавіта пад час выбараў гэтыя працэнты ўлада і пачынае прыгадваць. Тым не менш, рэдакцыя спрабуе стрымліваць рэзкія патрабаванні ўлады і не публікуе матэрыялы такога кшталту, якія, напрыклад, можна знайсці ў газеце «Заря».

На наступны дзень абараняць «Вячорку» прыйшоў сам галоўны рэдактар Уладзімір Шпарло. Ягоны спітч цягнуўся недзе каля гадзіны, пад час якога ён даказваў прысутным, што «Вячэрні Брэст» такая ж незалежная газета, як і «Брэсцкі кур'ер», праўда ўмовы, у якіх працуюць выданні, маюць некаторыя адрозненні. Сітуацыю з «экспрэсам» рэдактар растлумачыў так. Пасля ўзмоцненага ціску з боку ўлады рэдакцыя прапанавала брэсцкаму гарвыканкаму ў камерцыйнай газеце «Вячэрні Брэст экспрэс» закупіць плошчу і кампенсаваць выдаткі на яе друкаванне. З-за вялікага жадання, а можа ад упэўненнасці ў сваёй непадсуднасці, гарвыканкам, насуперак «Закону аб выбарах», заплаціў за друк газеты больш за 1000$. Гэты факт безумоўна з'яўляецца самым яскравым доказам амаральнасці беларускіх уладных структураў, для якіх не існуе аніякіх законаў.

Акрамя таго Уладзімір Шпарло выказаў шмат кампліментаў Беларускай асацыяцыі журналістаў і выказаў жаданне ўвайсці на пэўных умовах у гэтую арганізацыю, што неадназначна было ўспрынята аудыторыяй.

Са свайго боку эксперты БАЖа адзначылі, што пад час маючых хутка адбыцца выбараў прэзідэнта, недзяржаўная прэса - апошні рупар незалежных кадыдатаў, хоць умовы, ў якіх зараз прыйдзецца працаваць газетам, зусім іншыя, чым былі ў 1994 годзе. Зразумела, не ў бок паляпшэння. Напрыклад абсалютна бязглузды закон быў нядаўна прыняты Цэнтрвыбаркамам, сутнасць якога ў тым, што калі зарэгістраваная газета (і дзяржаўная, і недзяржаўная) надрукавала праграму аднаго з кандыдатаў, то яна павінна, калі да яе звярнуцца з такой просьбай, змяшчаць праграмы і ўсіх астатніх прэтэндэнтаў. Даволі асцярожна неабходна, у сувязі з новым заканадаўствам адносіцца да выказванняў наконт нелегітымнасці прэзідэнта, што пры неабходнасці можа быць разгледжана як спроба да змены канстытуцыйнага ладу рэспублікі.

Што тычыцца нядаўніх давыбараў у Палату, то бажаўцы зазначылі наступны цікавы факт, што застаўся некалькі па-за ўвагай. У распаўсюджанай раней заяве Парламенцкай місіі КНГ АБСЕ гаворыцца, што ў сваім меркаванні наконт будучых прэзідэнцкіх выбараў яна будзе арыентавацца на давыбары 18 сакавіка/1 красавіка ў Палату прадстаўнікоў.

Ян Месага

Для некаторых Беларусь зачынена

Прадстаўнік АБСЕ па свабодзе СМІ Фраймут Дуве вырашыў адмяніць свой візыт у Беларусь, які быў запланаваны на 25 красавіка 2001. Урад Беларусі адмовіў у выдачы візы старэйшаму саветніку сп. Дуве - Дыяне Максі, якая да свайго прызначэння працавала саветнікам Амбасады ЗША ў Беларусі. Сп. Дуве планаваў сустрэцца з шэрагам незалежных і дзяржаўных журналістаў, журналістамі бюлетэняў НДА, а таксама з чыноўнікамі беларускага ўраду.

Нягледзячы на сітуацыю, Фраймут Дуве сустрэнецца ў бліжэйшай будучыні з прадстаўнікамі незалежных СМІ на паседжанні Рабочай групы па свабодзе прэсы, якое пройдзе ў Вене.

Брестская городская общественная организация социально-психологической помощи семье и детям "Гера" является общественным объединением граждан с социальным направлением деятельности. ОО "Гера" была основана в октябре 1999 г. В состав нашей организации входят профессиональные психологи. ОО "Гера" является членом Совета социальных организаций Брестской области.

Миссия организации:

-- привлечение внимания общества к проблемам семьи;

-- консолидация совместных с общественностью усилий по реализации мер социально-психологической помощи семье.

Задачи ОО "Гера":

-- участие в разработке и осуществлении программ, направленных на оказание социально-психологической помощи семьям и детям;

-- разработка и представление в государственные органы предложений по улучшению социальной и психологической защиты населения;

-- содействие внедрению научно обоснованных принципов, методик и проектов социально-психологической помощи семье и детям;

-- установление и укрепление партнерских связей с общественными организациями и отдельными специалистами для решения проблем оказания квалифицированной социально-психологической помощи семье и детям;

-- оказание социально-психологической помощи семьям, лицам и организациям, работающим с семьёй;

-- изучение динамики социального заказа на оказание социально-психологической помощи населению,

-- проведение диагностико-аналитической деятельности по определению основных приоритетов социально-психологических проблем;

ОО "Гера" работает:

-- с семьями и детьми;

-- общественными объединениями;

-- государственными организациями;

-- неформальными группами;

-- инициативными гражданами.

Деятельность ОО "Гера" направлена на оказание помощи:

-- семьям;

-- детям и подросткам;

-- лицам, собирающимся создать семью;

-- лицам, находящимся в кризисной ситуации.

Проблемы:

-- число разводов по г. Бресту достигло 95%;

-- основная категория проблем, с которыми люди обращаются за психологической помощью, – это семейные проблемы;

-- в г. Бресте нет достаточного количества мест, где можно получить квалифицированную психологическую помощь;

-- в подростковой и молодежной среде растет количество лиц, имеющих пограничные психические расстройства – акцентуации характера, простые фобии, реакции протеста, повышенную тревожность;

-- наблюдается рост депрессий и невротических расстройств среди населения.

Адрес для контактов: пр. Машерова, 39-53, г. Брест, Республика Беларусь
Контактный телефон/факс: (0162) 20-19-35, E-mail: gera_brest@tut.by

Палёт над калыскай дэмакратыі

З 10 сакавіка па 1 красавіка 2001 г. Міжнародны цэнтр "Мерыдыян" ад імя Дзярждэпартаменту ЗША (бюро па справах адукацыі і культуры) арганізаваў праграму "Кіраванне НДА і сістэмы інфармацыйных рэсурсаў" дзеля сябраў беларускіх НДА.

Асноўнай мэтай праграмы з'яўлялася азнакамленне прадстаўнікоў беларускіх НДА з дзейнасцю амерыканскіх NGOs. Праграма павінна была азнаёміць удзельнікаў з роляй недзяржаўных арганізацый ва ўстанаўленні дэмакратычнага грамадства, з вопытам актывізацыі сацыяльна накіраваных ініцыятываў, а таксама паказаць механізм дзеяння інстытута правоў чалавека. Асаблівая ўвага надавалася адукацыйным ініцыятывам, пошуку і захоўванню інфармацыі, стварэнню баз дадзеных, прыцягненню моладзі ў трэці сектар, супрацоўніцтву з мясцовымі ўладамі і іншым аспектам дзейнасці грамадскіх арганізацый.

У групу ўваходзілі прадстаўнікі такіх арганізацый, як "Беларуская асацыяцыя сацыяльных работнікаў", "Кола Сяброў", "Супольнасць", "Аб'яднаны шлях", "Варута", "Ратуша", "БАРЦ", "Фонд імя Льва Сапегі", "Вежа".

Падчас свайго візіту беларуская дэлегацыя наведала арганізацыі розных накірункаў дзейнасці: бібліятэкі, інстытуты і разнастайныя грамадскія арганізацыі, якія займаюцца лабіраваннем, абаронай правоў чалавека, адукацыяй, пошукам інфармацыі і рэсурсаў, развіццем валанцёрскага руху, падтрымкай дабрачыннасці, падрыхтоўкай кіраўнікоў, інфармаваннем насельніцтва аб палітычным становішчы ў краіне і іншыя. Амерыканскія калегі ахвотна дзяліліся сваім досведам. Многія з іх былі зацікаўлены становішчам НДА ў Беларусі і шчыра жадалі прафесійных поспехаў.

Акрамя афіцыйнай часткі праграма прадугледжвала правядзенне экскурсій і наведванне вядомых мясцін у кожным з пяці гарадоў: Вашынгтоне, Солт-Лэйк-Сіці, Портлэндзе, Буффала і Нью-Йорку.

Больш дакладную інфармацыю наконт спіса арганізацый і іх адрасаў у Інтэрнэце Вы можаце запытаць у Цэнтры "Вежа" па тэлефоне: (0162) 20 34 92, альбо праз e-mail: vezhain@brest.unibel.by

Святлана Майсеенка

Мы говорим... Нас понимают?

Психологи утверждают: все люди воспринимают мир по-разному. Для одних он раскрывается прежде всего через слуховые ощущения, для других – через зрительные, а третьим важен комфорт собственного тела. Предлагаемая статья, изданная в журнале для руководителей «Директор» (август 2000), затрагивает интересную тему, исследуя взаимоотношения руководителей и подчиненных. Надеемся, данная информация будет полезна и «директорам» общественных объединений.

Нередко руководитель думает о ком-то из сотрудников: «Кажется, он меня не понимает или не хочет понимать, надо несколько раз повторять одно и то же». С другой стороны, часто можно услышать и такой отзыв о руководителе: «Ему надо сто раз напомнить о деле. Да еще и не признается, что уже слышал, возразит: «Вы мне ничего не говорили!». Сослуживцы обычно объясняют это плохим характером. Но психологи не склонны искать здесь злой умысел. Они стараются объяснить поведение человека, исходя из его особенностей.

Мы воспринимаем мир во всем богатстве красок, звуков, запахов, ощущений, но для разных людей каналы получения информации не равнозначны. Оказывается, у каждого человека есть один, приоритетный канал, через который он получает больше информации, думает, вспоминает. Специалисты говорят еще так: **каждому присуща своя модальность** (от лат. modus - способ, качественная характеристика ощущений). Для одних это **звуки** (таких людей называют **аудиалами**), для других - **зрительная информация (визуалы)**, для третьих - **ощущения тела (кинестетики)**. Конечно, это не означает, что визуал не слышит, а аудиал не видит. Речь идет о том, какие ощущения для кого более значимы.

Нетрудно догадаться, как выглядят рабочие места визуала и кинестетика. У визуала - чистота и порядок, каждая вещь на своем месте, а стол кинестетика таков, будто у него только что произвели обыск. И он по-своему прав: ведь все действительно под рукой, а то, как выглядит стол, для него просто не имеет значения. Попробуйте намекнуть кинестетику, что его старый портфель требует замены. Он вас просто не поймет: «Отличный портфель, десять лет не расстаюсь с ним, мне удобно». Для визуала трагедия – галстук не той расцветки, смявшаяся юбка, грязные туфли. Они способны заметить пятнышко на скатерти в столовой и новый цвет помады секретарши шефа.

Кто-то скажет: «Неужели нужно обращать внимание на такие детали в поведении людей!? Стоит ли приспосабливаться к причудам сослуживцев?» Недальновидный руководитель, рассуждающий подобным образом, наверное, поспешит уволить работника, не понимающего его с полуслова. Но так можно потерять хорошего специалиста, который предложит свои знания и опыт конкуренту. Опытный директор постарается понять особенности психологии сотрудников и к каждому найдет подход.

Как определить модальность человека?

Визуал при разговоре смотрит на собеседника, но часто поднимает глаза вверх, как бы отыскивая нужные слова на потолке. Темп речи неровный, торопливый, жестикуляция на уровне лица. Он часто употребляет выражения (их называют предикатами): «как я вижу», «посмотрим на это с другой стороны», «представьте себе», «перспектива», «в фокусе» и т.п. Много прилагательных: ясный, блестящий, светлый, темный и т.д.

Аудиал, если он воспитанный человек, старается смотреть на собеседника, но пытаясь выразить мысль или вспоминая что-то, невольно устремляет взгляд то вправо, то влево, как бы прислушиваясь к чему-то. Речь аудиала звучит ровно, размеренно, жестикуляция на уровне груди. Излюбленные выражения: «послушайте», «а я говорю», «повторяю», «тихо», «громко», «звучит» и т.д.

Кинестетик порой опускает глаза вниз, как бы погружаясь в свои ощущения. Его речь звучит громко, нередко в низкой тональности, жестикуляция на уровне бедер. Часто произносит: «я чувствую», «мне приятно», «нам будет тяжело». Рассказы о событиях изобилуют глаголами, так как мир перед кинестетиком предстает движущимся.

Знать модальность человека - значит раскрыть его возможности, учитывать слабости. Это позволит предвидеть поведение людей, избежать конфликтов. К примеру, когда руководитель определит, что его заместитель - визуал, распоряжения ему он станет давать в письменной форме, аудиалу же достаточно устного указания. Если директор осознает, что сам - визуал, обязательно попросит секретаря или заместителя завести специальный блокнот, куда и будут заноситься напоминания о наиболее важных делах. И уже не станет утверждать, что ему не говорили заранее.

Кстати, восприятие по отстающему каналу можно тренировать, и контакты с окружающими заметно улучшатся.

Хорошо удается снять усталость после трудового дня, «загрузив» основной канал: кинестетикам принять душ или теплую ванну, порадовать себя вкусной едой; визуалам - полистать альбомы репродукций любимого художника или семейных фотографий; аудиалам – послушать приятную музыку.

Начиная разговор с подчиненным или деловым партнером, помните, что собеседник «включается» в разговор, услышав слова-предикаты, соответствующие его основной модальности.

Если предварительное знакомство позволяет заключить, что он - визуал, можно начать разговор с фраз: «рассмотрим ситуацию...», «как видим...» и т.п. Внимание аудиала сконцентрируют слова: «начнем наш разговор...» «скажу вам...» и т.п., кинестетика - «мне приятно вам предложить...».

Если же приоритетный канал восприятия собеседника неясен, попробуйте использовать слова-предикаты всех модальностей («рад вас видеть», «приятно сообщить», «чувствую, вы, как и я, готовились к этой встрече» и т.п.).

Слова-предикаты - не единственный способ установления контакта с собеседником, психологи еще рекомендуют так называемую пристройку к партнеру. Ее идея в следующем: когда вам удастся войти с собеседником в полный контакт, используя пристройку по речи, позе и жестам, он испытает состояние эмоционального комфорта, расположения. Такой «мягкий» партнер охотнее выслушает любое деловое предложение, спокойнее рассмотрит аргументы и с большей вероятностью примет ваши условия.

Пристройка по речи означает подражание в определенной мере разговорным особенностям собеседника: темпу речи, частоте пауз, интонации; употребление предпочитаемых им слов-предикатов. Пристройка по позе - это копирование позы, а пристройка по жестам – повторение жестов собеседника.

Навыки пристройки даются не сразу, но результат окупает себя. В чем секрет? Изучение особенностей общения людей показало: те собеседники, которые симпатизируют друг другу, подсознательно перенимают жесты партнера, принимают его позу, подражают манере говорить. Проявление же антипатии или несогласия подсознательно выражается в противоположном: партнеры существуют каждый в своем мире, их голоса не звучат в унисон, а подражание по позам и жестам крайне редко или отсутствует. В результате разговор замирает и собеседники расстаются, недовольные друг другом.

Можно предположить, что крупные руководители, ставшие лидерами в силу своих личностных качеств, энергии, профессиональных знаний и организаторских способностей, оказывают мощное влияние на людей, с которыми общаются, подсознательно используя механизм пристройки. Этим приемом, несомненно, пользуются и политические лидеры.

Подчиненные хотят видеть своего руководителя всемогущим человеком, который все видит, слышит, знает, понимает и все может сделать. Чтобы оправдать их ожидания и улучшить результаты собственной деятельности, руководитель может развить свое восприятие по неосновным каналам.

Руководитель-психолог...Для нас это звучит пока непривычно. Но, несомненно, актуально.

Ольга Баева,
психолог, руководитель
Центра общения «Диалог»

ФАСИЛИТАТОР -

С 19 по 22 марта 2001 г. в Варшаве в рамках программы обучения лидерству белорусских женщин состоялся тренинг "РАЗВИТИЕ ЛИДЕРСТВА И ПОДГОТОВКА ФАСИЛИТАТОРОВ", проводимый представительством ACDI/VOCA в Беларуси совместно с польской организацией FIRMA 2000.

Актуальность тематики тренинга очевидна. Лидерство играет огромную роль в деле улучшения условий жизни белорусских женщин. Любая группа или организация нуждаются в качественном лидерстве для достижения каких-либо значимых результатов. Почему? Потому что никто иной, как лидер, берет на себя инициативу, оказывает влияние на людей, вносит предложения, решает организационные вопросы и возникающие проблемы, следит за выполнением задач, и что наиболее важно, берет на себя ответственность.

Лидер должен быть и великолепным организатором, и хорошим психологом, и фасилитатором – человеком, превосходно умеющим управлять аудиторией и направлять усилия коллектива в нужное русло. Прежняя схема с одним лидером наверху и множеством ведомых внизу уже устарела. Именно поэтому создание команды и вовлечение участников в процесс планирования должны стать основной обязанностью любого руководителя.

Во время тренинга представительницам женских белорусских общественных организаций представилась возможность проанализировать несколько аспектов развития лидерства, оценить свой стиль лидерства, выполнить упражнения по развитию лидерских качеств и навыков фасилитаторов при работе с группами, при проведении практических семинаров и метода поддержания уровня заинтересованности аудитории. Лично для меня стало открытием, что лидером является и тот человек, который умеет слушать лучше, чем говорить.

Каждая из десяти женщин-участниц из Беларуси нашла именно свою тему, получила полезную информацию и, разумеется, поделилась опытом. Ведь мы представляем такие разные организации: Белорусская организация помощи детям-инвалидам и молодым инвалидам, Белорусская организация молодых христианских женщин, Барановичская городская организация трудящихся женщин, Общественное объединение "Женщины за возрождение Нарочанского края", Независимое женское демократическое движение, Международная организация "Фонд Евфрасиньи Полоцкой", Женская Витебская городская организация "Ульяна", Могилевская лига женщин, Белорусский Союз бизнес-инкубаторов инновационных центров, центров поддержки предпринимательства и технопарков 2000 г., Белорусская Ассоциация женщин-юристов. И все-таки мы очень похожи.

А нашим тренером на пути к успеху была **Джун Лавел** - признанный идеолог и лауреат в области развития бизнеса, пионер в области инкубации бизнеса в США. Она неоднократно продемонстрировала свое умение создавать жизнеспособные организации по поддержке бизнеса, а также оказывать содействие предприятиям малого и среднего бизнеса. Лавел является начинателем программ, поддерживающих польских женщин-предпринимателей. Эти усилия, предпринимаемые Польской ассоциации женщин, по созданию и реализации программ для женщин-владельцев собственного бизнеса были отмечены первой леди США Хилари Клинтон во время ее визита в Польшу. Джун активно участвовала в подготовке и организации Первой и Второй ежегодных конференций польских женщин-предпринимателей, симпозиума более 230 женщин, который стал платформой для их сотрудничества.

За время нашего непродолжительного пребывания в Варшаве нам удалось встретиться и пообщаться с лидерами таких польских общественных организаций, как Форум женщин, Национальный информационный центр женских организаций и инициатив в Польше, Центр по правам женщин, Фонд Батория, мы посетили женскую парламентскую группу Сената.

Я хотела бы рассказать о женщинах-лидерах польских общественных организаций, с которыми нам посчастливилось познакомиться. У них есть чему поучиться.

Ева Лисовска - президент Форума женщин. Доктор Лисовска посвятила более 20 лет научным исследованиям и преподавательской деятельности в области женских вопросов. Она является учредителем Международного форума женщин в Варшавской школе экономики и президентом Форума женщин с 1993. В задачи Форума входит оказание помощи женщинам в бизнесе и их вовлечение в процесс экономических преобразований в Польше и других странах с переходной экономикой. Доктор Лисовска является автором часто публикуемых книг и статей по женским вопросам, координатором многочисленных проектов, связанных с женским предпринимательством в Центральной и Восточной Европе.

Профессор **Малгожата Фушара** является директором Программы по гендерным исследованиям Института прикладных социальных наук Варшавского университета. Она посвятила почти 25 лет жизни научным исследованиям и преподавательской деятельности по гендерным вопросам, правам женщин и социологии культуры и права. Малгожата является соавтором первого в Польше гендерного исследования на соискание степени кандидата наук, признанным в мире экспертом по гендерным вопросам в Центральной и Восточной Европе. Доктор Фушара - соавтор законодательных актов о равном статусе женщин и мужчин. Ее перу принадлежат более 50 научных работ. Малгожата принимает участие в исследованиях по женским и гендерным вопросам, отвечая за обмен информацией между научными центрами, занимающимися подобными вопросами; организует программы обмена для преподавателей и студентов из Польши и Вашингтона; разрабатывает государственные законодательные акты о равном статусе мужчин и женщин; законодательные акты, запрещающие дискриминацию.

Дорота Кепка - польский сенатор и лидер женской парламентской группы. Группа объединяет всех женщин-сенаторов и представителей Сейма. Группа активно сотрудничает с женскими неправительственными организациями и практически ежемесячно встречается с ними для обсуждения женских вопросов. Дорота Кепка представляет Быдгошское воеводство и Левый Демократический Союз.

Барбара Лимановска - директор Национального информационного центра женских организаций и инициатив в Польше (OSKa), основанного в начале 1995 года. OSKa создал базу данных всех действующих женских организаций и инициатив и является источником информации по всем вопросам, касающимся женщин (от курсов обучения менеджменту до польских и зарубежных источников финансирования женских программ). Центр проводит отдельные семинары для женской аудитории, а также базовые исследования положения женщин в Польше.

Урсула Новаковска является директором Центра по правам женщин. Центр по правам женщин был организован в 1994 году. Деятельность ассоциации направлена на изменение законодатель-

слово женского рода

В записную книжку женской организации:

Международный Форум женщин *(International Forum for Women), Ева Лисовска (Ewa Lisowska) - Президент.*
Адрес: Al. Niepodleglosci, 02-554 Warsaw, Poland.
Телефон: + 48 22 849 50 84, факс + 48 22 646 61 15,
e-mail: ewael@sgh.waw.pl

Национальный информационный центр женских организаций и инициатив в Польше *(The National Women's Information Center)*
Osrodek Informacji Srodowisk Kobiecych (OSKa), Барбара Лимановска (Barbara Limanowska) – директор Фонда.
Адрес: Ul. Falata 2 m. 48, 02-534 Warszawa.
Тел./факс: +48 22 849 51 79, тел. +48 22 849 79 43,
e-mail: oska@oska.org.pl, www.oska.org.pl

Центр по правам женщин *(Fundacja Centrum Praw Kobiet).*
Адрес: Ul. Wilcza 60 lok.19, 00-679 Warszawa.
Тел./факс: +48 22 652 01 17, тел. +48 22 621 35 37,
e-mail: temida@medianet.com.pl, www.free.ngo.pl/temida

Фонд Батория *(Fundacja Batorego), Дагмара Бараневска (Dagmara Baraniewska) – координатор женских программ.*
Адрес: Ul. Sapiezynska 10a, 00-215 Warszawa.
Телефон: +48 22 536 02 38, факс +48 22 536 02 20,
e-mail: dbaraniewska@batory.org.pl, www.batory.org.pl/

FIRMA 2000, *Тереза Хуланицка – вицепрезидент.*
Адрес: Ul. Jasna 26, 00-054 Warzsawa.
Телефон: +48 22 828 50 21, факс +48 22 828 50 22,
e-mail: teresa_hulanicka@firma2000.pl, www.firma2000.pl

ства, традиций и обычаев, дискриминирующих женщин; укрепление правового сознания женщин и оказание помощи в случаях дискриминации; отслеживание нормативно-правовых актов, касающихся женских вопросов; разработку законодательных актов о равном статусе женщин и мужчин; оказание помощи дискриминированным женщинам. Центр создал трибунал против насилия в семье и объединил другие неправительственные организации для защиты интересов клиентов в суде (случаи сексуального насилия детей или насилия по отношению к женщинам в законном или гражданском браке). С 1996 года ассоциация руководит общественной дискуссией о сексуальных посягательствах в Польше.

Дагмара Бараневска учредила Программу помощи женщинам в Фонде Батория, которая реализуется общественными организациями, ассоциациями, фондами и неформальными объединениями. Программа направлена на улучшение положения женщин, подготовку и организацию деятельности по оказанию помощи молодым и пожилым женщинам, а также женщинам-инвалидам.

Особенно мне бы хотелось выразить благодарность принимающей организации – **FIRMA 2000** за превосходную организацию всей поездки, за насыщенную и интересную программу, очень теплый и радушный прием.

Общественная организация FIRMA 2000 - частная консалтинговая и образовательная компания, учрежденная в 1999 году со 100% участием польского капитала. Консультанты FIRMA 2000 накопили уникальный опыт в качестве инициаторов и исполнителей многочисленных проектов, нацеленных на развитие частного и общественного сектора. Этот опыт дал им не только понимание потребностей конечного получателя, но и глубокое знание процесса перехода от командной к рыночной экономике.

Назначением FIRMA 2000 является использование практических и проверенных методов развития частного и общественного сектора для быстрого реагирования на нужды предприятий малого и среднего бизнеса, общественных организаций и ассоциаций, а также правительственных учреждений в развивающихся странах и странах с зарождающейся демократией.

FIRMA 2000 предоставляет услуги по четырем основным направлениям:

1. Обучение и обмен. В рамках этого направления проводятся учебные программы для различных, но в то же самое время связанных между собой целевых групп, которые оказывают влияние на развитие частного и общественного сектора - организаций по поддержке бизнеса; работающих с ними консультантов; частных и государственных предприятий, как местных так и международных; банков и финансовых учреждений; выборных и назначенных правительственных чиновников.
2. FIRMA 2000 специализируется на разработке стратегий для организаций путем проведения исследований и использования модераторов, разработке планов хозяйственной деятельности и реализации выбранных стратегий. Богатейший опыт развития жизнеспособных частных и общественных организаций позволяет консультантам FIRMA 2000 быстро наладить контакт с управленческим персоналом организации для проведения анализа и решения проблем, сдерживающих дальнейшее развитие организации.
3. В рамках третьего основного направления – системы мониторинга и оценки – организация занимается разработкой и реализацией систем оценки и отслеживания программного и организационного развития. Системы мониторинга и оценки FIRMA 2000 не только генерируют информацию, позволяющую осуществлять мониторинг и отчетность, но и информацию для бенефициаров проекта, необходимую для постоянного улучшения их деятельности.
4. Информационные службы и публикации - четвертое основное направление FIRMA 2000. Организация публикует технические бюллетени, которые содержат учебный материал и советы по улучшению управления предприятиями малого бизнеса. Кроме того, FIRMA 2000 занимается публикацией и распространением книг и руководств на польском языке, которые представляют интерес, главным образом, для предприятий малого и среднего бизнеса. Эти издания включают: пособие для предпринимателей “Финансирование развития предприятий”, “Целевой маркетинг”, “Людские ресурсы: овладение вашим малым бизнесом”, “Руководство по открытию нового бизнеса” и “Пособие по бизнес-планированию”.

Все вышеперечисленные организации открыты для сотрудничества и, я уверена, будут рады установить контакты с белорусскими коллегами.

Виктория Кучеренко,
Белорусская Ассоциация женщин-юристов

ЗБОРНІК МАТЭРЫЯЛАЎ ПА РОЛІ ЖАНЧЫНЫ Ў ГРАМАДЗТВЕ

Напрыканцы красавіка будзе выдадзены зборнік, прысьвечаны ролі жанчыны ў жыцьці грамадзтва. Зборнік складзены паводле матэрыялаў двух буйных жаночых канфэрэнцыяў, што праходзілі ў Гародні. Аснову зборніка складуць тэзісы выступаў удзельніц канфэрэнцыі «Роля жанчыны ў жыцьці беларускага грамадзтва», якая ладзілася «Цэнтрам «Трэці сектар» і ініцыятыўнай групай «Жаночы лад» ў лістападзе 2000 года ў Гародні, а таксама міжнароднай канфэрэнцыі «Роля жанчыны ў вырашэньні праблемаў грамадзтва», праведзенай «Цэнтрам «Трэці сектар» у сакавіку гэтага года.

Выступы ўдзельніц і ўдзельнікаў абодвух мерапрыемстваў будуць аздобленыя фотаздымкамі (у тым ліку і з выставы «Сьвет вачыма беларускай жанчыны», праведзенай «Жаночым ладам» ў лістападзе 2000 г.)

Дадатковую інфармацыю магчыма атрымаць па тэл. (0152) 96-74-73 (Сьвятлана Руднік).

"ЭКО – ИНФО – ПОДДЕРЖКА"

Датская организация по возобновляемым источникам энергии OVE и молодежное общественное объединение "Экологическая инициатива "Белая Русь" в рамках совместного белорусско-датского проекта "ДОСТУП К ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ" проводят программу развития сотрудничества между белорусскими и датскими экологическими организациями.

Программа предусматривает следующие направления деятельности:

-- поддержка проектов региональных организаций (конкурс проектов);

-- стажировку в Дании для организаций, которые принимали участие в конкурсе грантов (август 2001 г.);

-- проведение конкурса экологических статей и исследований для публикации в белорусских и датских экологических изданиях;

-- проведение круглого стола по обмену опытом с участие представителей датских экологических организаций (сентябрь - октябрь 2001 г.).

Конкурс проектов

Цель конкурса проектов – развитие и поддержка региональных экологических организаций, создание неформальной экологической сети среди организаций участниц конкурса.

Приоритетными направлениями программы являются:

-- информационное обеспечение экологических организаций, создание информационных экологических сетей;

-- издательская деятельность;

-- исследовательская деятельность;

-- проведение экологических просветительских кампаний и акций;

-- экологическое образование, экологическая работа в школах;

-- природоохранные мероприятия и акции (летние экологические лагеря, исследовательские экспедиции и др.);

-- мероприятия, приуроченные к Дням Земли 2001.

Если вы хотите подать заявку на наш конкурс, пожалуйста, обратите внимание на то что обязательным условием для рассмотрения вашей заявки является – статья о деятельности вашей организации, о ранее реализованных проектах или о планах на будущее, это так же может быть статья об экологических проблемах вашего региона, обо всем что у вас экологически наболело!!! Статьи буду публиковаться в экологическом информационном бюллетене "Зеленые новости", а так же буду представлены на конкурс статей.

Сроки рассмотрения заявок

Проекты по Дням Земли будут рассматриваться по мере поступления.

Все остальные проекты будут рассматриваться в два этапа:

Первый этап: Подача заявок до 5 мая – результаты будут известны после 10 мая

Второй этап: Подача заявок до 15 июня – результаты будут известны после 20 июня.

Формы заявки можно получить в ЭИ "Белая Русь"

За более подробной информацией обращаетесь к: Наталье Петрушкевич и Ольге Чудаковой Тел./факс (017) 231-30-52 E-mail: BR@ecodept.unibel.by 220027, Минск, а/я 53

British Chevening Awards for Study in Britain

Chevening awards cover the costs of study in Britain for between 3 and 12 months for the citizens of the Russian Federation and Belarus. They are made on competitive basis. They are funded by the Foreign and Commonwealth Office (FCO) for advanced study in the fields of international relations, the media, management, law, economics, urban planning, public administration including health management, environmental science, telecommunications. Candidates should show in their applications how their studies may contribute to change in Russia through further developments in governance, the democratic culture or the market economy.

Chevening Queen's Awards Her Majesty the Queen announced these awards during her State Visit to Russia in 1994. Queen's Awards offer extra funding for personal research projects or visits, in addition to covering all the costs of study as for other awards. Candidates for Queen's Awards must have an outstanding academic record and already be making an active contribution to their community. Selection will be rigorous and approximately four Queen's Scholars will be appointed.

How to apply: Applicants must be the citizens of the Russian Federation or Belarus, born after 1 September 1967. Applicants must hold a higher education diploma and speak fluent English. All applications must be made on the official form. Two references, photocopies of university diplomas and transcripts of marks must be submitted with the application. We recommend that your application is delivered by hand or by registered post.

For further information please contact the British Council in Moscow or your nearest British Council office: Chevening Scholarships, The British Council, BIL, Ul. Nikoloyamskaya 1, Moscow 109189 Tel: (095) 234-0201, 234-0236 Fax: (095) 234-0205 E-mail: bc.moscow@britishcouncil.ru

Please note: The applying period for the 2002/2003 academic year will start in June 2001

Міжнародны каляндар рыцарскіх падзеяў на 2001

15 - 17 чэрвеня --Балтыцкі сярэднявечны фэст, Цэсіс, Латвія.
13 - 15 ліпеня -- Грунвальдзкая бітва, Грунвальд, Польшча.
20 - 22 ліпеня -- Штурм Мальбаркскага замку, Мальборк, Польшча.
26 - 29 ліпеня -- Фэст "Рыцарскі замок", Выбарг, Расея.
1 - 5 жніўня -- Штурм Млазавіцкага замку, Млазавіцэ, Чэхія.
24 - 26 жніўня -- Сярэднявечны фэст, Сопат, Польшча
8 - 9 верасня -- Святкаванне 600-годьдзя Вялікага Літоўскага Князя Вітаўта, Вільня, Літва.
Кантакты: Тэл./факс (017) 220-68-74 (Ігар Міхна), e-mail: siver@folk2.lingvo.minsk.by

АГУЛЬНАНАЦЫЯНАЛЬНЫ ПРАЕКТ «АБАРОНІМ БЕЛАРУСКІ ЛЯНДШАФТ»

Увосень бягучага году будуць вызначаныя асноўныя ініцыятывы агульнанацыянальнага экалягічнага праекту «Абаронім беларускі ляндшафт». Гэты праект зьяўляецца адным з пяці асноўных накірункаў экалягічнай кампаніі «Адкрытае дзеяньне» і ставіць мэтай абарону такіх каштоўных кампанэнтаў ляндшафту, як вада і лес.

Увага праекту звернута таксама ў бок:

-- неадэкватных і некваліфікаваных дзеяньняў дзяржаўных структур прыродаахоўнага і сацыяльнага накірунку, што датычаць вода- і лесакарыстання;

-- парушэньняў экалягічнага заканадаўства і канстытуцыйных правоў грамадзян;

-- стану асабліва ахоўных прыродных тэрыторый (нацыянальныя паркі, заказьнікі, помнікі прыроды);

-- наступстваў чарнобыльскай катастрофы;

-- адсутнасьці сістэмы інфармаваньня і доступу насельніцтва да інфармацыі, якая датычыць бясьпекі пражываньня людзей.

Праект разлічаны на год.

Зараз аўтары праекту займаюцца зборам грамадзкіх ініцыятываў, накіраваных на канкрэтнае экалягічнае дзеяньне ў гэтым накірунку. Асобая ўвага будзе нададзеная сыстэме інфармаваньня грамадзкасьці аб ходзе ажыцьцяўленьня гэтага праекту.

Свае пытаньні Вы можаце задаць праз Выканаўчае бюро Асамблеі НДА (кант. асоба - Натальля Казлоўская) па тэл. (017) 206-59-09 для ініцыятыўнай групы па стварэньні Асацыяцыі экалягічных няўрадавых арганізацый.

МІЖНАРОДНАЯ ЛЕТНЯЯ ШКОЛА «ГРАМАДЗЯНСКАЯ АДУКАЦЫЯ І ГРАМАДСКАЯ АРЫЕНТАЦЫЯ»

Арганізатары Летняй школы пры падтрымцы Праграмы падтрымкі вышэйшай адукацыі (Будапэшт), Таджыцкай Філіі Інстытуту Адкрытага Грамадства Фонд Садзеяння і таджыцкага Інстытуту Мэнэджмэнту абвяшчаюць конкурс на ўдзел у Міжнароднай летняй школе «Грамадзянская адукацыя і грамадская арыентацыя», якая адбудзецца з 16 чэрвеня па 1 ліпеня 2001 году ў горадзе Кайракум, Рэспубліка Таджыкістан.

У рамках школы будуць прапанаваныя два профільныя курсы:

-- пераходныя працэсы і грамадзянскі ўдзел,

-- аналіз канфлікту.

Мэтай Міжнароднай летняй школы ёсць паляпшэнне кантэксту вышэйшай адукацыі, арыентаванай на развіццё спэцыфічных аспектаў сацыялогіі.

Больш падрабязную інфармацыю і анкеты для ўдзелу ў Летняй школе можна атрымаць праз

e-mail: ozod@ac.tajik.net
(Абдусадур Абдусамадаў)

Web-site:
http://www.cornellcaspian.com

альбо праз тэл.
(017) 264-70-26
e-mail: barc@user.unibel.by

УСХОДНЕЕЎРАПЕЙСКІ ДЭМАКРАТЫЧНЫ ЦЭНТАР - IDEE АБВЯШЧАЕ КОНКУРС МАЛЫХ ГРАНТАЎ "ПАДТРЫМКА ГРАМАДЗКІХ ІНІЦЫЯТЫВАЎ У БЕЛАРУСІ"

Мэты конкурсу:

Падтрымка і разьвіцьцё незалежных няўрадавых арганізацыяў і грамадзкіх ініцыятываў у Беларусі.

Умовы конкурсу:

Заяўкі прымаюцца ад зарэгістраваных і незарэгістраваных аб'яднаньняў, прыватных асобаў.

У конкурсе могуць удзельнічаць праекты, дзейнасьць якіх накіравана на:

· захаваньне нацыянальнай культурнай, гістарычнай і прыроднай спадчыны;

· стварэньне партнэрскіх сувязяў паміж арганізацыямі;

· умацаваньне грамадзкай супольнасьці.

Фонд не разглядае праекты :

· ад аб'яднаньняў і прыватных асобаў, падтрыманых іншым спонсарам;

· ад аб'яднаньняў і прыватных асобаў, якія былі падтрыманыя ў конкурсе IDEE у 1998, 1999, 2000 гг. і якія не прадставілі справаздачу за падтрыманы праект;

· ад аб'яднаньняў і прыватных асобаў бюджэт праектаў якіх перавышае 1500$.

Заяўкі прымаюцца :

да 15 чэрвеня 2001 г. – разгляд 2;
да 17 верасьня 2001 г.- разгляд 3.

Заяўка на грант мусіць уключаць наступныя раьздзелы:

І. Інфармацыйная характарыстыка праекту:

1. Назва конкурсу;
2. Назва праекту;
3. Назва арганізацыі;
4. Кіраўнік праекту;
5. Адрас і тэлефон;
6. Дата і месца рэгістрацыі;
7. Тэрмін выкананьня праекту.

ІІ. Рэзюмэ (6-7 сказаў)

ІІІ. Падставы да напісаньня праекту

· Апісаньне канкрэтнай праблемы, якую Вы зьбіраецеся вырашыць з дапамогай дадзенага праекту.

IV. Апісаньне дзейнасьці

· Пасьлядоўнае апісаньне, як Вы зьбіраецеся выконваць задачы і дасягнуць пастаўленай мэты.

V. Чаканыя вынікі

· Якая карысьць будзе ад Вашага праекту для грамадзтва і як Вы бачыце яго працяг.

VI. Бюджэт

· Падрабязнае апісаньне і абгрунтаваньне кожнай пазыцыі.

УСХОДНЕЕЎРАПЕЙСКІ ДЭМАКРАТЫЧНЫ ЦЭНТАР- IDEE АБВЯШЧАЕ КОНКУРС МАЛЫХ ГРАНТАЎ "ПАДТРЫМКА АДУКАЦЫЙНЫХ ІНІЦЫЯТЫВАЎ У БЕЛАРУСІ"

Мэты конкурсу:

Падтрымка і разьвіцьцё незалежных адукацыйных ініцыятываў у Беларусі.

Умовы конкурсу:

Заяўкі прымаюцца ад прыватных асобаў (настаўнікаў, выхаваўцаў і інш. асобаў, якія займаюцца адукацыйнай дзейнасьцю), зарэгістраваных і незарэгістраваных аб'яднаньняў.

У конкурсе могуць удзельнічаць праекты, зьвязаныя з адукацыяй дзяцей і моладзі, і дзейнасьць якіх накіравана на:

· захаваньне нацыянальнай культурнай, гістарычнай і прыроднай спадчыны (краязнаўства, экалёгія, лякальная гісторыя, турыстыка, мастацтва і г.д.);

· разьвіцьцё ў дзяцей і моладзі здольнасьцяў жыцьця і працы ў групе;

· інтэграцыю дзейнасьці на карысьць дзяцей і моладзі ў лякальным асяродзьдзі;

· распаўсюджаньне дэмакратычнай культуры і дэмакратычных каштоўнасьцяў сярод школьнай моладзі, а таксама разьвіцьцё кіраўнічых здольнасьцяў у маладых лідэраў;

· арганізацыю актыўнага ўдзелу вучняў, бацькоў і настаўнікаў у працэсе прыняцьця рашэньняў і вырашэньня праблемаў у іх школьнай супольнасьці;

· факультатыўнае разьвіцьцё зацікаўленасьцяў дзяцей і моладзі (гісторыя, спорт, сацыялёгія, прыкладное мастацтва і г.д.).

Фонд не разглядае праекты :

· ад прыватных асобаў і аб'яднаньняў, падтрыманых іншым спонсарам;

· ад прыватных асобаў і аб'яднаньняў, якія былі падтрыманыя ў конкурсе IDEE у 1998, 1999, 2000 гг. і якія не прадставілі справаздачу за падтрыманы праект;

· ад прыватных асобаў і аб'яднаньняў, - бюджэт перавышае 1500$.

Заяўкі прымаюцца:

да 15 чэрвеня 2001 г. – разгляд 1;
да 17 верасня 2001г. – разгляд 2.

Заяўка на грант мусіць уключаць:

І. Інфармацыйная характарыстыка праекту:

1. Назва конкурсу;
2. Назва праекту;
3. Назва арганізацыі;
4. Кіраўнік праекту;
5. Адрас і тэлефон;
6. Дата і месца рэгістрацыі;
7. Тэрмін выкананьня праекту.

ІІ. Рэзюмэ (6-7 сказаў);

ІІІ. Падставы да напісаньня праекту

· Апісаньне канкрэтнай праблемы, якую Вы зьбіраецеся вырашыць з дапамогай дадзенага праекту.

IV. Апісаньне дзейнасьці

· Пасьлядоўнае апісаньне, як Вы зьбіраецеся выконваць задачы і дасягнуць пастаўленай мэты.

V. Чаканыя вынікі

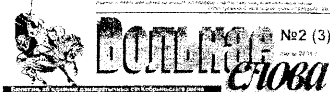
· Якая карысьць будзе ад праекту для грамадзтва і як Вы бачыце яго працяг.

VI. Бюджэт

· Падрабязнае апісаньне і абгрунтаваньне кожнай пазыцыі.

У сувязі з адсутнасьцю прадстаўніцтва Фонда ў Беларусі прыём заявак ажыцьцяўляецца толькі мясцовымі рэсурсавымі цэнтрамі:

Берасьцейская вобласьць – Цэнтар "Вежа" 224023, Берасьце, вул. Савецкіх памежнікаў, 52. Тэл:(0162) 203487, 203492

Другі нумар кобрынскага «Вольнага слова» большасць матэрыялаў прысвяціў палітычным праблемам і падзеям грамадскага жыцця. Выданне пачынаецца з артыкула, дзе распавядаецца пра сустрэчу з жыхарамі горада і бліжэйшых вёсак рэальнага кандыдата ў прэзідэнты ад КРДС Сямёна Мікалаевіча Домаша. Гэты візіт выклікаў шмат цікавасці і працягваўся каля трох гадзінаў. Зразумела, што нягледзячы на запрашэнні, сустрэчу праігнаравалі мясцовыя дзяржаўныя СМІ і супрацоўнікі гарвыканкама. Тут жа змешчаны і зварот да ўсіх жыхароў Кобрына, які накіраваны на тое, каб знайсці энергічных і смелых людзей для фарміравання ініцыятыўнай групы і групы назіральнікаў.

Асабліва ўдалай атрымалася цэнтральная частка бюлетэня ці, так званы, разварот. Аўтар артыкула «Небывалыя поспехі» В.Дуброўны на ўласнай кішэні дэманструе ўсе «поспехі» лукашэнкаўскай эканамічнай мадэлі. «Бруд на сценах» - матэрыял пра ўлёткі вядомай фашысцкай арганізацыі «Русское Национальное Единство». 19 студзеня праваабарончы цэнтр «Вясна» звярнуўся да старшыні Кобрынскага гарадскога выканаўчага камітэту з заявай, дзе патрабаваў прыняць неабходныя меры да тых, хто забруджвае сцены. Між тым, супрацоўнікі міліцыі і КДБ, у першую чаргу, заняліся тымі, хто пісаў заяву. Пад час размовы, якая злёгку нагадвала допыт, супрацоўнікі органаў вельмі цікавіліся дзейнасцю ПЦ «Вясна», а не зместам справы. Усё скончылася тым, што міліцэйскі старшыня даў адказ, сэнс якога наступны - вылучыць асобаў, якія зрабілі правапарушэнне немагчыма. Гэта ва ўсіх выклікаў пэўнае здзіўленне, бо на ўлётках былі пазначаныя і кантактныя адрасы і месцы збору.

Шмат месца займае ў выданні матэрыял, які расказвае пра такое суперсвята савецкіх часоў, як Дзень нараджэння Савецкай Арміі. Мала таго, што ў Беларусі гэтае свята не мае ніякіх гістарычных каранёў, дык яшчэ і сама дата дня нараджэння 23 лютага 1918 г., мякка кажучы, не адпавядае рэчаіснасці. У гэты дзень новастворанная Чырвоная Армія ў паніцы здала Пскоў маналікім перадавым атрадам немцаў. Фінішным акордам выдання з'яўляецца фельетон Алеся Радковіча «Гэты жудасны горад», які вельмі нагадвае антыутопіі Джорджа Оруэла.

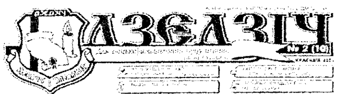
Доўга чакаць прымусіў сабе пяты нумар «Радзівіла». Звязана гэта было з праблемамі выключна тэхнічнага характару, якія, будзем спадзявацца, былі пераадоленыя.

У лютым стваральнікі «Радзівіла» святкавалі гадавіну Столінскай патрыятычнай Грамады «Звон», арганізацыі, унутры якой нарадзілася і сама газета. Дзейнасць «звонаўцаў» у асноўным скіравана на Столін, але апошнім часам у іх з'явіліся пэўныя планы, якія павінны закрануць і глыбінку раёна. Пад час сваёй дзейнасці сябры грамады паспелі правесці серыю канцэртаў пад назвай «Палескія спевы - 2000», арганізавалі «Летнік беларускай мовы», а таксама выдалі пяць нумароў «Радзівіла». На яго старонках можна было знайсці інфармацыю пра некаторыя падзеі, што адбыліся на Століншчыне і за яе межамі, пазнаёміцца з цікавымі гістарычнымі і краязнаўчымі публікацыямі, меркаваннямі маладых людзей па той ці іншай праблеме і г. д.

Значную частку ў бюлетэні займаюць артыкулы-лісты ад маладых людзей. «Ці ёсць, на вашу думку, будучыня ў беларускай мовы?», - менавіта з такім пытаннем да выкладчыкаў беларускай мовы звярнулася «сацыялагічная група» «радзівілаў-звонаўцаў» і атрымала даволі шчырыя адказы. Выкладчыкі ўпэўнены, што будучыня мовы цалкам залежыць ад нас саміх.

Выцінанка - ажурны ўзор, выразаны з белай, чорнай ці каляровай паперы. На Беларусі выцінанку сталі выразаць у 16 стагоддзі, калі з'явілася першая паперня. Менавіта такую ж назву мае і столінскі народны ансабль, які нарадзіўся 20 год таму. Мастацкі кіраўнік асамбля Пётр Астапчук паведаміў, што «Выцінанка» неаднаразовы лаўрэат розных беларускіх і міжнародных конкурсаў, наведала з канцэртамі больш за дванаццаць краінаў, а ў 1991г. атрымала назву «Народны ансабль».

Вітаюць «Радзівілы» з'яўленне на свет яшчэ аднаго столінскага выдання «Дудар». Гэта бюлетэнь новастворанай суполкі праваназнаўцаў «Нашчадкі». З першага ж нумару «Дудар» заявіў пра сабе, як пра выданне з палітычным ухілам. «А як жа, - кажуць «звонаўцы», - калі толькі з-за беларускай мовы «Радзівілу» прыпісваюць дачыненне да апазіцыі. А тут яшчэ «горш» - адразу першы радок гаворыць, што «Жыве Беларусь!» Лепшы жарт нумара - наступнае назіранне: «Хто размаўляе па-нямецку? Так, немец. А па-французску? Дакладна, француз. А па-беларуску? НАЦЫЯНАЛІСТ!».

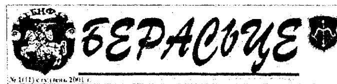

Другі нумар «Дзедзіча» прыйшлося чакаць даволі доўга. Звязана гэта было з тым, што арганізацыя вельмі ўпарта працавала над шэрагам іншых цікавых праграмаў і праектаў, а таксама з сумнавядомым рабаваннем «Вежы». Справа ў тым, што на адным з камп"ютэраў знаходзіўся макет і архіў выдання, фотаздымкі і афіцыйныя дакументы арганізацыі. Але, як кажуць, «не было б шчасця, няшчасце дапамагло» і праз некалькі месяцаў «Дзедзіч» пабачыў свет, маючы зусім новы і больш прывабны твар. Некалі часопісны дызайн быў заменены на класічны газетны варыянт, прычым змены закранулі і змест большасці матэрыялаў. Гэты нумар - юбілейны. Менавіта год назад нарадзілася гэтае самабытнае выданне, якое мае не такую ж малую колькасць нумароў - 10.

Пад час жа вымушанага адпачынку непасрэдных выдаўцоў, у клубе адбылося шмат цікавых падзей. Перш за ўсё, арганізацыя за ўласныя грошы зняла кватэру ў самым цэнтры горада, усталявала кампутары і факс, наладзіла ахову памяшкання, падключылася да Інтэрнэта, стварыла бібліятэку і відэатэку.

Калі гаварыць пра канцэпцыю нумара, то яна палягае на чатырох кітах: палітыка, семінары, сацыялогія і конкурсы. Палітыка займае большую частку газетнай плошчы. Паміж розных гучных зваротаў, безумоўна, самым яркім матэрыялам з гэтага блоку з'яўляецца інтэрв'ю са старшынём Берасцейскай арганізацыі Беларускай сацыялдэмакратычнай партыі «Народная грамада» сп. Анатолем Ляўковічам. Гэта працяг публікацыяў, якія знаёмяць чытачоў бюлетэня з палітычнымі партыямі дэмакратычнай арыентацыі, што дзейнічаюць у нашым горадзе. Сацыял-дэмакраты - адзіная дэмакратычная партыя, якая ўзяла ўдзел у нядаўніх выбарах-давыбарах і дазволіла на сваім прыкладзе прадэманстраваць выключны цынізм сённяшняй улады. Актуальны слоган сябраў партыі: «У новае стагоддзе - з новым прэзідэнтам!»

Праблеме карыснасці семінараў прымеркавана апытанне праведзенае сярод сябрамі клуба, што некалькі нагадвае інтэрв'ю ўзятае ў самога сабе. Відавочна, што «дзедзічы» яшчэ не сталі «прафесійнымі семінарыстамі» і знаходзяць у трэнінгах больш станоўчага, чым адмоўнага. Працягвае тэму даследаванняў комплексны аналіз вынікаў анкетавання па вызначэнню адносінаў насельніцтва да беларускай культуры. Гэтае анкетаванне было праведзена студэнцкім навуковым таварыствам «Палада» ў горадзе Баранавічы. Беззапеляцыйныя лічбы ў які раз засведчылі, што «насельніцтва горада ў пераважнай большасці жадае адраджэння беларускай культуры і бачыць будучыню Беларусі ў самастойным развіцці». Праўда, жадаць - зусім не азначае дзейнічаць. Акрамя таго, у бюлетэні змешчана шмат артыкулаў, якія распавядаюць пра дзейнасць клуба ад «бел-чырвона-белага» штурму гары Дзяржынская, да філалагічнай гільятыны Дануты Раманоўскай, якая падвергла астракізму перакладную недарэчнасць пад назвай «Прыстань Ваўкалакаў», што належыць пяру А.Гурскага. Увогуле новае-старое выданне, на першы, выключна знешні выгляд, падаецца больш свабодным і прывабным, але з меншай ступенню чытабельнасці. Але, ведаючы добра людзей, якія працуюць над выпускам газеты, можна задаць толькі адно пытанне - ці яны падобныя на тых, каго турбуе толькі дрэннае надвор'е і кавалак каўбасы?

«Берасьце», як і «Дзедзіч», на пачатку года святкавала сваё нараджэнне. Адлюстроўваць на сваіх старонках ідэі беларускага Адраджэння, спрыяць пабудове моцнай беларускай дзяржавы - менавіта такую задачу ставяць перад сабой выдаўцы бюлетэня.

«Берасьце» - газета Кансерватыўна-Хрысціянскай Партыі - БНФ і, як кожнае партыйнае выданне, аддае шмат сваёй плошчы розным заявам, зваротам, рэзалюцыям і прэс-рэлізам. Вось і чарговы нумар таксама занадта імі перанасычаны. Адчыняе ж нумар, зразумела, ліст лідэра КХП - БНФ Зянона Пазняка «Асьцерагайцеся чарцей з табакеркі». У ім аўтар зноў мусіруе ўжо не раз выказаную ім раней думку, што «Маскоўскія спецслужбы (КГБ-ФСБ) ужо фактычна цалкам захапілі ўладу ў Беларусі. ...Маскве патрэбны свой чалавек на прэзідэнцкай пасадзе. ...Нармальных выбараў не будзе. Галоўны прыём - элемент нечаканасці, гэтак званы, «чорт з табакеркі». Да «чарцей з табакеркі» складальнік ліста

адносіць такіх асобаў, як Чыгір, Віннікава. Містыфікацыяй лічыць аўтар і знікненне Віктара Ганчара, якога, на яго думку, трымаюць да пэўнага часу, каб потым паўтарыць сітуацыю, як у 1994 годзе з Лукашэнкам і Кебічам. Трэба адзначыць, што такое меркаванне зусім не новае і цалкам адпавядае асобе сп. Пазняка.

Сярод астатняй інфармацыі вылучаецца артыкул, прысвечаны 80-ым угодкам Слуцкага Збройнага Чыну. Як даводзіць нам аўтар, Аляксей Балашоў, пасля неаднаразовага падзелу Беларусі, 14 лістапада 1920г. быў скліканы З'езд Случчыны, абраны часовы ўрад - Рада Случчыны. З'езд вітаў Найвышэйшую Раду БНР і пастанавіў распачаць збройнае змаганне супраць бальшавікоў. У першую Слуцкую брыгаду ўвайшлі два палкі, агульнай колькасцю 10 тыс. чалавек. На працягу месяца брыгада здолела супрацьстаяць карніцкай 27-ай Омскай дывізіі, знятай з сібірскіх франтоў і часткова ўкамплектаваную кітайцамі («чырвонымі добраахвотнікамі»). Напрыканцы снежня ў выніку таемнай расейска-польскай змовы была раззброена польскімі ўладамі.

Са зборнікам вершаў «Глёрыя Патрыя» Зянона Пазняка знаёміць нас Валеры Буйвал. «Тэмы вершаў Зянона, - піша ён, - вечныя тэмы паэзіі. Прырода, вера, каханне, малая Радзіма і Бацькаўшчына. »

На апошніх старонках «Берасьця» можна даведацца пра канцэрты беларускіх рок-гуртоў NRM, «Нейро-Дюбель» і «Крама», якія нядаўна выступалі ў Берасці.

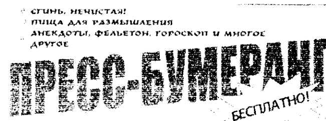

Некалі «Каліва» ўжо згадвала пра своеасаблівы мастацкі праект ГА «Стары горад», што меў назву «Мае правы. Школа. Сям'я. Краіна.». Ён быў распачаты на пачатку лютага 2000 г. і прадугледжваў правядзенне 6 семінараў для дзяцей з вясковых школ вёсак Пінкавічы, Малоткавічы, Ставок, мястэчка Лагішын Пінскага раёну і самога горада Пінску. Пад час гэтых творчых сустрэчаў, акрамя падрабязнай інфармацыі пра Канвенцыю ААН і закон РБ «Аб правах дзіцяці», школьнікі пазнаёміліся з новымі падыходамі пры вырашэнні розных праблемаў і канфліктаў, а таксама з вопытам наладжвання стасункаў з бацькамі, сябрамі, дарослымі ў сям'і, у школе, у грамадстве. На апошнім этапе сустрэчаў кожны ўдзельнік трэнінгу маляваў самае галоўнае права, якое ён лічыў для сябе проста неабходным. Асноўная ідэя сустрэчаў палягала ў тым, каб выклікаць у дзяцей імкненне бачыць у кожным чалавеке асобу, паважаць ягоныя правы, што, у выніку, гарантуе павагу і захаванне ўласных правоў.

Усе творы на апошнім этапе рэалізацыі праекту ўвайшлі ў ілюстраваны альбом «Правы чалавека вачыма дзяцей», які нядаўна пабачыў свет. Як паведаміла нам кіраўнік гэтага праекту Алена Грынкевіч «... У кожнай вёсачцы, у кожнай школе, дзе мы праводзілі свае заняткі, мы бачылі столькі непасрэднай зацікаўленасці, пачулі столькі добрых і ўдзячных словаў, што нават крышачку разгубіліся. У такіх абставінах мы канешне не маглі падвесці сваіх навучэнцаў, а таму даволі ўпарта працавалі над падрыхтоўкай да друку нашага каляровага альбома. Безумоўна для нашых маладых мастакоў, якія ўпершыню пабачаць свае творы ў такім прэстыжным выглядзе, гэта будзе сапраўдным падарункам. Зараз мы рыхтуем прэзентацыю альбома і будзем радыя, калі да нас з дзейснымі прапановамі звернецца любая няўрадавая арганізацыя ці дзяржаўная ўстанова. Гэты праект - наш уклад у будучыню Беларусі. Сёння нашыя мастакі яшчэ дзеці, а заўтра ... Заўтра яны ўжо палітыкі і юрысты, пісьменнікі і інжынеры, журналісты і бізнэсмены. Пройдзе час - і ўсё тое, чаму яны навучаліся, мы спадзяёмся, будзе імі рэалізавана.

Напрыканцы ж хацелася б выказаць вялікую падзяку ўсім, хто браў удзел у рэалізацыі гэтай праграмы: найперш усім дзецям, якія прынялі ўдзел у семінарах, а таксама дырэктарам і настаўнікам школаў, якія нас прымалі; Пінскаму інфармацыйна-адукацыйнаму цэнтру XXI стагоддзе» і асабліва трэнеру Наталлі Асмалоўскай, настаўнікам Наталлі Севярын і Аляксандру Севярыну і, безумоўна, Інфармацыйнаму агенцтву пры пасольстве ЗША ў Беларусі (USIS), без падтрымкі якога гэтая ідэя не магла б рэалізавацца.»

Агляд малатыражнай прэсы падрыхтаваў Яўген Кавальчук

Сённяшні агляд малатыражнай прэсы сведчыць, што ў мінулым годзе Берасцейская вобласць перажыла своеасаблівы "журналісцкі" бум. Не адстаючы ад сваіх старэйшых калег, 14 красавіка кобрынская моладзевая газета "Пресс-бумеранг" святкавала свой першы год нараджэння.

За год жыцця было выдадзена восем нумароў, з'явіліся свае сталыя аўтары, весь час шукаюцца новыя формы дыялогу з чытачамі, паўстаюць новыя рубрыкі і павялічваецца колькасць старонак.

Красавіцкі нумар пачынаецца з закліку: "Любіце сябе, людзі!" Вясна прынесла нам добрае надвор'е, адчуванне лёгкасці і жаданне пераменаў. І, можа, ёсць сэнс не траціць грошы на новае аддзенне і касметычны салон, а паспрабаваць знайсці ў сабе тое, што выдзяляе Вас сярод астатніх, тое добрае, што абавязкова ёсць у кожнага.

На старонцы "Пажытак для роздуму" прадстаўлены артыкулы з разважаннямі аб кожнадзённым жыцці. Дзяніс Жыгавец (вучань СШ № 6) распавядае пра гісторыю, якая здарылася з ім у краме: прадавец не захацеў разумець беларускую мову.

"Я... сказаў тое, што мог сказаць у такім выпадку: «Сароміцца трэба!».

САРАМІСЯ

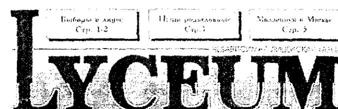
Сараміся, калі жывешь у краіне роднай
І не ведаешь сваю мову.
На зямлі няма краіны ніводнай,
Дзе б не было павагі роднаму слову.
Сараміся, кале не ведаеш
выдатных людзей краіны,
Яны гісторыю нашу тварылі.
Мы павінны ганарыцца імі,
І паважаць за тое,
што на нашай зямлі яны жылі.
Сараміся, калі дзяцей сваіх вучыш
На іншай мове размаўляць.
Ты дух Беларусі мучыш,
У першаю чаргу
родную мову трэба вывучаць."

Вельмі прыемна пачуць такія словы з вуснаў маладога чалавека!

А яшчэ на старонках "Пресс-бумерангу" магчыма знайсці матэрыялы аб спорце, аб чутках, творы маладых пісьменнікаў, артыкул дзяўчыны, якая вучыцца ў ЗША, рубрыку бясплатных віншаванняў, і, зразумела, гумар.

Шмат каго з моладзі зацікавіць сацыялагічнае апытанне на тэмат: "Што мне падабаецца і не падабаецца ў сучасных падлеткаў?". Валянціна Бараноўская высветліла, што большасць хлопцаў з'вяртае ўвагу на знешнія дадзенныя дзяўчынак (47%), а вось паленне не падабаецца і хлопцам і дзяўчынкам (суадносна 72% і 30%).

А мы вырашылі, што рэдакцыя "Пресс-бумерангу" добра пачала свой доўгі пуць і жадаем усім ім поспехаў!

Даже наконец-то появившееся теплое солнышко не выгнало лицеистов на улицу, а притянуло к компьютерам. В апреле вышло сразу два номера газеты.

Пятый номер независимой лицейской газеты начинается с рассказа о политике – политике лицеистов. Недавно ребята играли в выборы и учились как должны проходить настоящие. Тема урока была: "Реализация политических прав граждан на примере избирательной кампании", и будущие избиратели выбирали из своих кандидатов самых достойных в Совет лицея. Заранее всем сообщались правила игры, а также основные качества, необходимые для выдвижения своей кандидатуры. "И пусть лицейская Дума отчасти игра, но чем серьезнее будешь ты в нее играть, тем лучше освоишь роли, которые нам предстоит играть во взрослой жизни". Жаль, что в жизни не всегда правила игры честно выполняются...

Через уважение своей истории приходит уважение самого себя. Это касается и истории своей семьи, с которой лицеисты знакомили желающих в день благодарения, и истории национальных символов – "Пагони" и бел-чырвона-белага штандарта.

А еще лицеисты путешествуют, ходят на концерты, встречаются с модельерами и... Все это правдиво отражают на страничках "Lyceumа". А хочешь пообщаться и обратить внимание на то, что тебя волнует – напиши в рубрику "Нам пишут".

Шестой номер «Lyceumа» полностью посвящен итоговой научной конференции .

"АДКУЛЬ НАШ РОД"

Уладзімір Арлоў

Вось як ужо другі год запар увесну наведвае наш горад Уладзімір Арлоў – знакаміты беларускі гісторык, пісьменнік, паэт і мовазнаўца.

Гэтыя прыезды ладзіць берасцейская філія "Маладога Фронту", з якой спадар Арлоў мае даўнія добрыя стасункі. Кожны раз ён прывозіць з сабою нававыдадзеную кнігу, летась гэта была "Дзесяць вякоў беларускай гісторыі", а на гэты раз – "Адкуль наш род". Кніжка складзена з апавяданняў па гісторыі Беларусі для малодшых школьнікаў, у якую ўвайшлі пазнавальныя і займальныя гістарычныя падзеі беларускай зямлі. Сярод герояў кнігі – князь Рагвалод і асветніца Еўфрасіння, Вітаўт Вялікі і канцлер Леў Сапега, ваяводы Канстанцін Астрожскі і Ян Кароль Хадкевіч, правадыры паўстанцаў Эмілія Плятэр і Кастусь Каліноўскі, пісьменнікі Францішак Багушэвіч і Максім Багдановіч... Прадмову да кнігі напісаў народны паэт Беларусі Рыгор Барадулін:

Адкуль наш род?
Ён з даўніны, з вячніны,
Ад крывічоў пачатак свой вядзе.
Нашчадкі Каліноўскага, Скарыны
Са сцежкі веры не сыйшлі нідзе.

У Берасці Уладзімір Арлоў перш найперш сустрэўся са сваім сябрам мастаком-ювелірам Міколам Кузьмічом, які ў 1997 годзе завяршыў пяцігадовую працу над стварэннем вобразу Крыжа святой Еўфрасінні, а цяпер працуе над футлярам для гэтага Крыжа. Затым спадар Арлоў правёў тры сустрэчы з навучэнцамі берасцейскага Ліцэю № 1, падчас якіх ён распавядаў пра сваю творчасць, чытаў вершы, эсэ і, зразумела, адказваў на пытанні ліцэістаў. Асаблівую цікавасць у навучэнцаў і выкладчыкаў Ліцэю выклікала аўтарскае эсэ «Незалежнасьць», якое слухачы прасілі пачытаць на кожнай сустрэчы. Увечары таго ж дня адбылася яшчэ адна сустрэча ў актавай залі берасцейскай абласной бібліятэкі, якая сабрала шмат зацікаўленых гісторыяй і літаратурай.

Прачытаўшы любую з кніг Уладзіміра Арлова, чытач ужо ніколі не забудзецца адкуль наш род. Любы жадаючы мог набыць дзве яго апошнія кнігі з аўтографамі.

Сяржук Бахун

P.S. Кніжкі У.Арлова "Дзесяць вякоў беларускай гісторыі" і "Адкуль наш род" можна замовіць па тэл. 24-54-56.

НОВЫ ДАПАМОЖНІК ПА ГІСТОРЫІ

У Лёзне (Віцебская вобласць) пры дапамозе Віцебскага аддзялення фонду імя Льва Сапегі ў хуткім часе заплянаваны выхад кнігі-дапаможніка настаўніка гісторыі Міхася Космыкава «Хвала бацькаўшчыне».

У ёй цікаўныя знойдуць напрацоўкі для факультатыву па краязнаўстве Лёзненшчыны (іх можна выкарыстаць і ў любым іншым рэгіёне Беларусі) для 7-9 клясаў. Таксама прыцягнуць увагу распрацаваныя спэцкурсы: «Славутыя імёны бацькаўшчыны», дзе разглядаюцца найбольш яскравыя постаці гісторыі Беларусі; «Культура Беларусі ад старжытных часоў да сучаснасці», дзе акрамя ўласна беларускай культуры разглядаюцца культуры нацыянальных меншасцяў і ўнёсак беларусаў у культуры суседніх народаў; «Асоба ў гісторыі», прысьвечаны славутым замежнікам. Ёсць распрацоўкі па ўроках гісторыі Беларусі паводле сыстэмы Шаталава і самога Міхася Космыкава. Прапануецца таксама літаратурна-музычная кампазыцыя, прысвечаная паўстанню Кастуся Каліноўскага.

"БЕЛАРУСКІЯ ПІСЬМЕННІКІ ПОЛЬШЧЫ"

12 красавіка ў актавай залі старога корпусу БрДУ праходзіла сустрэча з беларускім паэтам і перакладчыкам Янам Чыквінам.

Зараз спадар Ян выкладае ў Варшаўскім універсітэце, кіруе літаратурным аб'яднаннем "Белавежа", якое існуе з 1958 г., і стала жыве ў Польшчы. Але з Берасцем ён знаёмы даволі добра – адзін год Чыквін чытаў спецкурс у нашым унівэрсітэце. Пачатак сустрэчы паклала прадмова Зоі Мельнікавай, якая ўзначальвае ТБМ у Берасці, дабрыя словы ў адрас госця былі выказаны і загадчыкам кафедры беларускага мовазнаўства Уладзімірам Сенькаўцом.

Спадар Ян прыехаў у Берасце з нагоды прэзентацыі сваёй новай кнігі "Беларускія пісьменнікі Польшчы", у якую ўвайшлі паэтычныя і празаічныя творы беларусаў у эміграцыі. Берасцейскія студэнткі распявадалі пра свае ўражанні ад кнігі, знаёмілі прысутных з творамі, якія іх найбольш закранулі, а таксама задавалі пытанні. Прыводзім некаторыя пытанні і скарочаныя адказы на іх.

-- Што для Вас значыць Айчына?

Ёсць паняцце вялікай Айчыны і малой Айчыны. Малая Айчына – гэта мой дом, мая вёска. Усе мы – беларусы ў Польшчы – называем і адчуваем сабе беларусамі, але асяроддзе думае пра нас іншае: у Мінску мы з'яўляемся палякамі, бо даўно жывем у Польшчы, а ў Варшаве мы – не палякі, бо мы - іншыя. Мы не адчуваем, што наша вялікая Айчына зацікаўлена намі.

-- Вы – паэт. Што такое паэзія?

Анонінам паэзіі магчыма назваць лірыку. А паэзія – гэта толькі тое, што ўваходзіць у кола лірыкі, што не можа быць інакш выказана. Тэксты, якія могуць быць перададзены ў іншым жанры, ужо не будуць паэзіяй.

-- У Варшаве на філалагічным факультэце таксама больш дзяўчынак?

Так, гэта праўда, але цяжка знайсці падставу гэтаму. Як і ў вас, у нас заўважна своеасаблівая фемінізацыя філалагічнага факультэту. Гэта мае як свае добрыя, так і злыя бакі. Я лічу, што такое становішча прывядзе к адсутнасці агрэсіі ў добрым сэнсе ў літаратуры, пазбавіць здаровай актыўнасці.

Ян Чыквін

-- Ці заўважна розніца паміж Савецкай Беларуссю і сённяшняй Беларуссю?

Зразумела розніца ёсць і яна не толькі знешняя. Я лічу, што зараз няма страху, можна свабодна абменьвацца поглядамі. Напрыклад, паглядзіце – мы змаглі тут сабрацца. Хаця, я не магу і не адзначыць, што існуюць памылкі Прэзідэнта ў дачыненні мовы і яе носьбітаў. Мы ў Польшчы выдаём кніг на беларускай мове больш, чым вы самі ў Беларусі.

Напрыканцы сустрэчы жадаючыя маглі атрымаць аўтограф Яна Чыквіна.

Аляксандра Яўлампіеўна

P.S. Месца сустрэчы і аудыторыя адклалі свой адбітак на атмасферу. Усё гэта было крышачку афіцыйна: словы дэкана, тэлебачанне, выказванні студэнтак па шаблону з падручніка па беларускай літаратуры. І прысутная моладзь адчувала сябе не як на сустрэчы з цікавай асобай, а як на абавязковым занятку.

Участие общественных организаций в Глобальном движении в интересах детей

Продолжение. Начало в «Каліва» №3.

При всем разнообразии задач, которые решают общественные организации в соответствии со своими уставами можно выделить несколько моментов, которые позволяют включить самые различные организации в Глобальное движение в интересах детей так как:

· **положение каждого конкретного ребенка является личностно значимой проблемой для членов общественного объединения** (в основном дееспособными членами НПО являются граждане в возрасте от 16 лет и старше, т.е. взрослые, которые либо уже являются родителями, либо станут ими в будущем) и **осознается необходимость защищать права каждого ребенка,** не отодвигая более менее благополучных детей в сторону, "мол не до них, помочь бы сиротам, больным, беженцам";

· **общественная организация может выступать как общественный уполномоченный по правам ребенка.** Участие общественных организаций в деятельности по защите детей становится все более распространенным явлением. Чаще всего НПО занимаются именно социальной защитой детства и не заявляют о себе как об омбудсмене по правам ребенка. Поэтому особенно интересен опыт работы Маннергеймской лиги содействия охране детства (Финляндия) и Национального совета по охране детства. (Израиль). Финансирование деятельности этих организаций осуществляется за счет частных фондов, что создает финансовую независимость и определенную свободу действий в анализе и контроле за деятельностью правительства и государственных служб по вопросам, касающихся интересов детей;

· **совместная деятельность взрослых и детей** в условиях общественного объединения является одним из наиболее эффективных путей социализации подрастающего поколения, а так же реализует право детей на участие в общественной жизни.

· **информационно-образовательная деятельность:** семинары, конференции, "круглые столы", организация консультативных пунктов. Использование таких форм дает возможность решить одну из важнейших задач - широкое информирование общественности о положении детей, о деятельности по реализации прав ребенка, о деятельности государственных учреждений в интересах детей

Особая роль принадлежит двум типам общественных организаций, деятельность которых непосредственно может быть направлена на реализацию прав ребенка -- это детские и женские организации.

Детские общественные объединения располагают существенными возможностями для реализации основных жизненных прав детей. На определенном возрастном этапе они выступают важнейшей зоной их становления, социального развития, средой обитания, самовыражения, формирования их социального опыта. На государственном уровне проблема создания, развития и поддержки детских общественных объединений нашла свое решение в принятии Закона Республики Беларусь "О государственной поддержке молодежных и детских общественных объединений в Республике Беларусь" и целом пакете документов, направленных на реализацию этого Закона.

Женские организации в сложившейся ситуации консолидируют стихийную женскую активность в организованную и целенаправленную деятельность, направленную на решение проблем социальной сферы. Женщины активно включаются в построение гражданского общества, объединяясь в различные ассоциации, что дает им возможность влиять на процессы, происходящие в обществе, сплоченнее бороться за реализацию не только своих прав, но и прав детей.

Однако, как показал анализ, распространение сферы деятельности женских организаций очень ограничено, так как доля женских объединений составляет 1-2 % от общего числа НПО. При всем разнообразии женских организаций при включении в Глобальное движение в интересах детей их может объединять одно общее направление в деятельности – оказание различного рода социальных услуг, осуществление социальной защиты, т.е. "деятельности, направленной на защиту женщин и детей, оказавшихся в особо трудном положении".

Применительно к женским организациям, это помощь женщинам, нуждающимся в экстренной социальной помощи (многодетные семьи, разведенные женщины, вдовы, беженки, переселенцы, пожилые женщины, учащиеся ПТУ и студентки 1-х курсов, приехавшие на обучение в другой город, и другие.)

Женские организации чаще всего привлекаются собственные резервы и формы активизации женщин: всевозможные ярмарки, выставки изделий, изготовленных женщинами, сбор одежды, не дожидаясь внешнего финансирования. Как правило, средства, собранные от подобного рода мероприятий, идут на помощь наиболее депривелигированным слоям населения.

Приведенный в сообщении анализ деятельности общественных организаций ни в коей мере не претендует на полноту освещения проблемы. Хочется верить, что консолидация всех сил гражданского общества в решение проблем детства выведет Республику Беларусь на более высокий уровень социальной активности, а значит, улучшит нашу жизнь и жизнь наших детей. Поворот общественного сознания в сторону детей уже происходит, но важно, чтобы он шел интенсивнее. Дети не могут ждать, они растут и развиваются, а в наших силах создать мир для детей вместе с детьми.

Степанова Тамара Михайловна,
ст.преподаватель кафедры педагогики начального обучения БрГУ им. А.С.Пушкина.

ІНФАРМАЦЫЙНЫ БЮЛЕТЭНЬ ДЗІЦЯЧЫХ ІНІЦЫЯТЫВАЎ

9 красавіка пабачыў сьвет першы нумар Інфармацыйнага бюлетэня дзіцячых ініцыятываў.

Выдавацца ён будзе ў межах праекта **«Глябальны рух у інтарэсах дзяцей»** інфармацыйнай групай Мінскага каардынацыйна-інфармацыйнага Цэнтра дзіцячых ініцыятываў. У нумары зьмяшчаецца інфармацыя аб дасягненьнях рэалізацыі дадзенага праекту на Меншчыне і ў сталіцы, а таксама аб дзейнасці дзіцячых ініцыятываў рэгіёну.

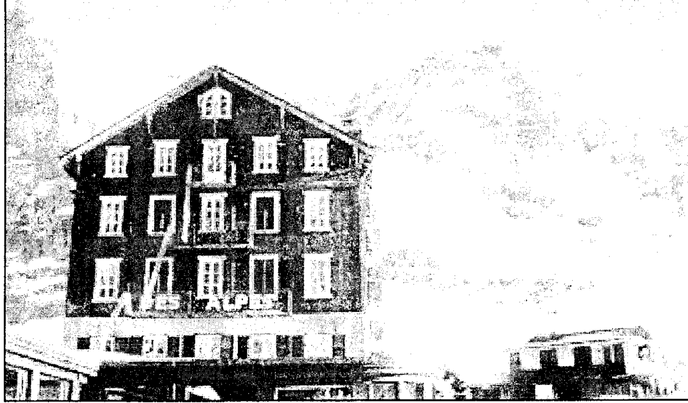
Бюлетэнь можна атрымаць бясплатна як у папяровым, так і ў электронным варыянце. Падпіска афармляецца на чатыры нумары (красавік, май, чэрвень, ліпень). Для замовы неабходна накіраваць пісьмовы запыт у адвольнай форме на наступныя **адрэсы**:

Папяровы варыянт: вул. К. Маркса, 40, офіс 57, г. Мінск, 220030 (з пазнакай «Мінскі КІЦ»).

Электронны варыянт: rada@user.unibel.by (з пазнакай «Мінскі КІЦ»).

Тэма сёняшняй нашай цікавосткі

АЛЬПІНІСТЫКА або АЛЬПІНІЗМ

Пад альпінізмам, альпіністыкай, у дакладным гэтага слова значэнні, мы разумеем тую галіну спорту, якая займаецца вандроўкамі ў горы і здабыццём горных вяршыняў. У больш шырокім значэнні, альпінізм - гэта спартыўная, навуковая або мастацкая дзейнасць у галіне горнага свету наогул. Альпінізм трэба разумець як імкненне чалавецтва супрацьпаставіцца да паглынання яго цывілізацыяй, у роўнай ступені як псіхічна, так і фізычна. Такім чынам, у некаторым сэнсе, альпінізм - гэта "вяртанне да прыроды". Альпінізм, як з"ява, нарадзіўся адносна не так даўно, але за час свайго існавання карэнным чынам змяніў адносіны еўрапейца да горнага свету.

У стражытнасці, а асабліва ў сярэднявеччы, чалавек не ведаў радасці зносінаў з гарамі. Войскі Ганнібала адчувалі страх перад агромінай Альпаў. Ціт Лівій у сваіх пісьмовых зацемках перадае тое адчуванне няпрыязні, якое ўзнікае ў яго ў адносінах да агромністых гор. Юлій Цэзар бавіць час пераправы праз Альпы напісаннем літаратурнага твору. Сярэднявечныя забабоны малююць высокія горы як месца, дзе гарэзвяцца пачварныя дэманы. Так, напрыклад, нейкі радчы места Люцерны забараніў у XIV стагоддзі, пад пагрозай цяжкай кары, укрочванне ў абсягі Пілацкіх гор, бо паводле чутак, знаходзіўся там дух вечнага вандроўніка, намесніка Палестыны. Таму нельга было замінаць ягонай адзіноце, без шкоды для горада.

Толькі ў 1513 годзе з"яўляецца першая мапа Швейцарыі. А ўжо ў 1541 годзе вядомы натураліст і лекар з Цюрыху Конрад Геснер піша свайму сябру: "...маю намер кожны год здабываць некалькі або хаця б адну вяршыню, каб з аднаго боку пашырыць свае веды пра расліны, а з другога – узмацніць цела і асвяжыць дух". Падчас імклівага росту навуковых даследванняў у эпоху Асветы, канчаткова знікаюць сярэднявечныя забабоны і прымхі. Адчыняе гэты перыяд "айцец альпіністыкі" Ян Якаб Шейцар (1662—1713), лекар і адначасова даследчык прыроды з Цюрыху. Ён вандраваў па швейцарскіх Альпах як фізік і матэматык. Перасягнуў яго, аднак, на гэтай ніве, ягоны вучань, лекар і паэт з Цюрыху Альбрэхт фон Халлер (1708—1777), паэма якога "Альпы" (1729), напісаная александрыйскім вершам, прыцягнула ўвагу ўсяго цывілізаванага свету. Трэба адзначыць, аднак, што найвялікшых і найістотнейшых вынікаў у справе ўсхвалення прыроды дасягнуў французскі мысліцель і пісьменнік Жан Жак Руссо (1712—1778). Ягоныя творы з"явіліся тым праменнем, якое дапамагло адкрыць яе прыгажосць у новым святле.

Нягледзячы на гэтыя поспехі, усё яшчэ маленькай і адасобленай застаецца група піянераў, якія бясстрашна здабываюць недасягальныя вяршыні. Людзі не разумеюць іх, мы і дасюль не можам у поўнай меры ацаніць значнасць іх тагачаснай дзейнасці.

Першы раз на вяршыню Монблана ўзышлі ў жніўні 1786 года альпійскія праваднікі Ж.Бальма і Ф.Паккар, а 3 жніўня 1787 года на Монблан з групай з 18 праваднікоў узыходзіць сам Соссюр. Піша пра гэта: "...у мяне было ўражанне, што я сам адзін перажыў сусвет і бачыў ягоныя рэшткі ля маіх стопаў". Але толькі ўдасканальванне сродкаў камунікацыі дало магчымасць развіцця больш шырокай дзейнасці на гэтай ніве. Пасля будаўніцтва першых альпійскіх чыгунак край набаднілі ангельцы. Яны заклалі першае альпійскае таварыства "Alpine Club" у 1857 годзе.

XX стагоддзе значна пашырыла геаграфічныя межы альпіністыкі. Засвайваліся горы Канады, Афрыкі, Паўночнай і Паўднёвай Амерыкі, рыхтаваліся экспедыцыі ў Каракорум, Гіндукуш, Гімалаі. Альпіністы здабылі Кіліманджаро, Аконгакуа, Мак-Кінлі. Яшчэ ў 1828 годзе ангельскі тапограф К.Жэрар узышоў на адзін з гімалайскіх шасцітысячнікаў; у 1903—1907 гадах людзі з"явіліся на высаце больш за 7.000 метраў. У 1908 годзе Э.Шэклтан здабыў Эрэбус (3.794 м) у Антаркціке. У 1924 годзе Е.Нортан на Эверэсце (Джамалунгма) здолеў дасягнуць 8.570 м. У 1950 годзе французы М.Эрцог і Л.Ляшэналь узышлі на Аннапурну (8.078 м). У 1953 годзе навазеландзец Э.Хіллары і шерпа Тенсінг Наргей дасягнулі самай высокай кропкі Зямлі – вяршыні Эверэста. Барацьба за высотныя прыярытэты скончылася. З 1954 па 1964 годы былі здабытыя вяршыні ўсіх апошніх васьмітысячнікаў Зямлі.

Сапраўднай легендай альпіністыкі XX стагоддзя з"яўляецца бясспрэчна нямецкі альпініст Райнхольд Месснер. Здабыўца васьмітысячнікаў, яму належыць тэхніка хуткага гораўзыходжання і ўзыходжання без кіслародных масак. Пальму першанства па хуткасці ўзыходжання аспрэчваў у Месснера таксама вельмі слаўны і вядомы альпініст – паляк Ежы Кукучка.

Што тычыцца ўкладу беларусаў у развіццё альпіністыкі, дык гэтае пытанне трэба, напэўна, разглядаць у кантэксце развіцця альпінізму ў царскай Расіі, а затым у Савецкім Саюзе. Магчыма, што прадстаўнікі Вялікага Княства Літоўскага таксама прымалі ўдзел у агульным тагачасным захапленні Альпамі, але развіццё альпіністыкі прыпала на XIX стагоддзе, калі нашую Радзіму сатрасалі нацыянальна-вызваленчыя паўстанні супраць акупацыі ўсходняй суседкай нашых земель і ліквідацыі незалежнасці краіны. Магчыма таксама, што заходнія беларусы ў 1918 – 1939 гг. нейкім чынам маглі прымаць удзел ў дзейнасці польскіх альпклубаў або экспедыцыяў.

З гісторыі развіцця альпінізму ў Расійскай імперыі можна адзначыць той факт, што да пачатку XX стагоддзя гораўзыходжанні былі вельмі рэдкімі. У 1788 годзе ўдзельнікі расійскай даследчыцкай экспедыцыі – Д.Гаўсс з сябрамі – ўзышлі на вулкан Ключэўская сопка (4.750м). У Андах здзяйсняў узыходжанні расійскі географ А.Чыхачоў. У 1829 годзе было здзейснена першаўзыходжанне на Вялікі Арарат (5.156м).

Пасля пакарэння Каўказа, расце зацікаўленасць ягонай прыгожай горнай прыродай, дый вайсковая прысутнасць у гэтым рэгіёне дыктуе расійцам неабходнасць больш дакладнага вывучэння мясцовасці. У 40-х гадах XIX стагоддзя сіламі расійскіх вайсковых тапографаў праводзілася трыангуляцыя Закаўказзя і часткі Галоўнага Каўказскага хрыбта. Працамі па трыангуляцыі кіраваў палкоўнік Юзаф Ходзька (1801—1880 гг.). Выдатны тапограф-геадэзіст, выхадзец з кола віленскіх філарэтаў, на расійскай ваеннай службе займаўся геадэзічнымі працамі напачатку ў балтыцкіх губернях; у 1847—1853 на паўднёвым Каўказе, Арменіі (1854), паўночным Каўказе (1859—1866) і Закубанскім Краі. Здабыў Арарат. Магчыма, Юзафа Ходзьку можна разглядаць як першага нашага земляка, які бясстрашна пакараў горныя вяршыні.

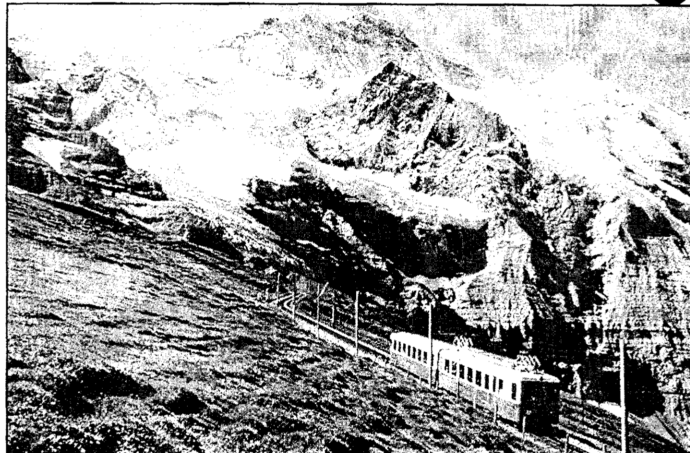
У 1845 годзе было ўтворана Расійскае геаграфічнае таварыства, пад эгідай якога праводзіліся геаграфічныя даследаванні гор. У 1900 годзе па ініцыятыве навукоўцаў і альпіністаў было ўтворана Расійскае горнае таварыства. Таварыства выдавала свой "Штогоднік" (1901—1913 гг.), дзе змяшчаліся публікацыі пра горныя вандроўкі і ўзыходжанні, вялася хроніка альпінісцкіх падзеяў, друкаваліся вынікі даследванняў.

Пасля ўсталявання савецкага рэжыму ў самой Расійскай імперыі і на яе нацыянальных "акраінах", альпінізм стаў развівацца буйней. Савецкае кіраўніцтва надавала вялізарнае значэнне вайскова-патрыятычнаму і спартоваму выхаванню новай нацыі. Альпінізм з ягонай рамантыкай, выхаваннем сілы духу і волі да перамогі, вельмі добра ўпісваўся ў новую ідэалогію. З таго часу, па сутнасці, альпінізм на тэрыторыі краіны Саветаў пачынае развівацца як масавы спорт.

Гісторыю савецкага альпінізму прынята адлічваць ад узыходжання ў 1923 годзе на Казьбек дзвюх груп грузінскіх студэнтаў і навукоўцаў – пад кіраўніцтвам прафесароў Г.Мікаладзе і А.Дзідзебулідзе. У наступныя гады альпінізм набірае моц пры падтрымцы камсамолу і прафсаюзаў. На прадпрыемствах пачалі ўзнікаць горныя секцыі, якія аб'ядноўвалі энтузіястаў альпінізму. У 1938 годзе была ўтворана Ўсесаюзная секцыя альпінізму (пазней рэарганізаваная ў Федэрацыю альпінізму СССР), намаганнямі якой упершыню былі распрацаваны дакументы, якія рэгламентавалі дзейнасць усёй навучальна-спартыўнай сістэмы альпінізму: першыя "Правілы гораўзыходжання ў СССР", класіфікацыя маршрутаў, праграмы і навучальныя планы падрыхтоўкі альпіністаў, "Палажэнне пра інструктароў альпінізму".

К пачатку 1940 году ўзровень спартыўнай падрыхтоўкі лепшых савецкіх каманд амаль не саступаў сусветнаму. Падчас II Сусветнай вайны шмат хто з альпіністаў прынялі ўдзел у ваенных дзеяннях у складзе спецыяльных горных падраздзяленняў, шмат з іх загінула. У пасляваенныя гады пачала адбудоўвацца сістэма альплетнікаў і падрыхтоўкі інструктароў. Ствараліся стацыянарныя альпінісцкія і горналыжныя базы на Каўказе, Паміры і Цянь-Шані. Пры вышэйшых навучальных установах і на буйных прадпрыемствах ствараліся альпінісцкія секцыі, на базе якіх затым рыхтаваліся альпінісцкія каманды.

Пасля распаду Савецкага Саюзу масавы альпінісцкі рух занепаў. Паколькі з'ява гэтая, як і ўсё ў Савецкай краіне, абслугоўвала пануючую ідэалогію, разбурэнне апошняй пацягнула за сабой разбурэнне ўсіх яе складнікаў. Камунікацыі паміж новаўтворанымі незалежнымі краінамі былі парушаны, у першую чаргу па эканамічных прычынах. Ваенныя дзеянні, якія то там, то тут успыхвалі на Каўказе таксама не садзейнічалі развіццю альпіністыкі і горнага турызму. У такіх умовах альпінісцкая інфраструктура Каўказа патроху разбуралася, шмат базаў і горналыжных курортаў прыйшлі ў занепад. Такі накірунак альпіністыкі, як горны турызм знік амаль зусім. Трохі лепшы лёс напаткаў памірскія, цянь-шаньскія і алтайскія альпінісцкія пляцоўкі, але агульны занепад закрануў і іх.

Беларускія альпіністы ў новых умовах сутыкнуліся перад усім з адсутнасцю сваіх гор, але галоўнай перашкодай была ўсё ж такі – адсутнасць матэрыяльных сродкаў, каб рыхтаваць каманды і здзяйсняць гораўзыходжанні па-за межамі краіны. Структура падрыхтоўкі маладых інструктароў і спартоўцаў таксама была амаль паўнасцю разбурана. Але ўсё ж такі мы можам ганарыцца нашымі землякамі.

Нягледзячы на ўсе складанасці нашага жыцця, яны змаглі арганізаваць у 1994 годзе ўзыходжанне на трэцюю вяршыню планеты – гару Канчэнджангу (8.586м) у Гімалаях. Вось імёны гэтых герояў: Сяргей Новікаў, Эдуард Ліпень, Леанід Лазоўскі, Віктар Кульбачэнка, Ірына Вяленкова, Валерый Маісеенка, Сяргей Жвірбля, Аляксандр Дуброўскі. Першапачаткова экспедыцыя рыхтавалася як толькі беларуская, але затым яна перарасла ў міжнародную, да нашых далучыліся альпіністы з Расіі: Кацярына Іванова і Аляксей Седоў, а затым балгары: Іорданка Дзімітрава і Барыслаў Дзімітраў. Аднак, на вяршыню Канчэнджангі ўзышоў толькі адзін удзельнік экспедыцыі – беларускі альпініст Віктар Кульбачэнка і над трэцяй па вышыні вяршыняй Зямлі залунаў бел-чырвона-белы сцяг. На жаль, горы не меюць жалю да чалавечага жыцця, часам яны бяруць надзвычай дарагую плату за пакарэнне вяршыняў і права любавацца іх прыгажосцю. Гэтая экспедыцыя ўнесла жыцці трох альпіністаў: гэта расіянка Каця Іванова, балгарка Іорданка Дзімітрава і наш Сяргей Жвірбля.

Напрыканцы хочацца пажадаць усім гэтым па-сапраўднаму мужным і моцным духам людзям, усім нашым вядомым і не вельмі вядомым альпіністам крэпкага здароўя і здабыцця новых вяршыняў, а беларускай альпіністыцы добрых спонсараў і шчодрых мецэнатаў. Хочацца таксама верыць, што прыгажосць горнай прыроды будзе знаходзіць усё больш прыхільнікаў сярод беларускай моладзі і такая з'ява, як беларускі альпінізм, не знікне назаўсёды з адыходам апошніх "снежных барсаў" беларускай альпіністыкі.

УЗАЕМНАЯ СТРАХОЎКА — АСНОЎНАЯ ФОРМА БЯСПЕКІ І ЎЗАЕМАДЗЕЯННЯ АЛЬПІНІСТАЎ

Альпінізм, акрамя выхавання волі да перамогі і добрай фізычнай падрыхтоўкі, цікавы яшчэ і тым, што фармуе іншы падыход да жыцця, іншы погляд на суадносіны паміж людзьмі, своеасаблівы маральны кодэкс паводзінаў.

Тое, што наша сённяшняе беларускае грамадства знаходзіцца ў духоўным крызісе, аспрэчваць мала хто возьмецца. Тое, што людзі разрозненыя паміж сабой, кожны паасобку імкнецца дасягнуць поспеху, часам выкарыстоўваючы і падстаўляючы сваіх паплечнікаў, таксама навіной не з'яўляецца. Цікава было б задацца, часам, такім пытаннем: «Хто з тых лідараў, якіх мы сабе выбіраем, вытрымаў бы выпрабаванне гарамі? На каго з нашага асяроддзя, з кола нашых сяброў і знаёмых мы можам разлічваць як на сябе, да канца, без сумнення? І ці самі мы гатовы дзеля тых, хто абок, ахвяраваць сабой, дапамагчы падняцца, калі нехта упаў, падстрахаваць, калі трэба? Бо жыццё, па вялікаму рахунку, гэта таксама ўзыходжанне на гору. І як часта на нашых вачах, "зрываюцца і ляцяць" уніз нашыя сябры, тыя, хто ішоў перад намі або абок нас. І як часта мы адварочваемся і робім выгляд, як быццам іх ніколі не ведалі, ці быццам нічога не здарылася. Каб пайсці іх шляхам, без страхоўкі і таксама сарвацца, пад задаволеныя позіркі і зларадныя шыпенне нашых, учарашніх яшчэ, сяброў, паплечнікаў і аднадумцаў.

Альпіністы заўсёды знаходзяцца ў звязцы. Ніводзін не можа дасягнуць вяршыні і застацца на ёй без дапамогі сяброў, без тых, з кім ён разам лез угору, пераадольваў цяжкасці, дзяліў гора няўдачаў і радасці перамогаў. Без гэтага рухацца наперад у гарах проста немагчыма. У нашым жыцці таксама немагчыма, але наш раўнінны менталітэт, несуразмерныя амбіцыі кожнага, прага да ўлады над іншымі, жаданне маніпуляваць і загадваць, гуляць і распараджацца чужым лёсам, зайздрасць да чужога поспеху, халопская звычка выслужвацца за чужы рахунак, наступаючы на галавы сваім паплечнікам, замінае гэтаму разуменню. Можа нам, Беларусам, сапраўды не хапае гор і "Маральнага кодэксу альпініста", каб стаць нацыяй і "каб урэшце людзьмі звацца"?

Камілія Куліцкая

Роль интеллекта в процессе самопознания собственной пустыни ума

Продолжение. Начало в № 3 (21)

Существует утонченная теория, объясняющая наличие дурацких ситуаций в любой организации. В двух словах она такова: люди - идиоты...

В большинстве наших текущих проблем я виню секс и бумагу. Вот моя логика. Только один человек из миллиона достаточно сообразителен, чтобы изобрести печатный станок. Поэтому, когда общество состояло всего из нескольких сотен обезьяноподобных людей, живших в пещерах, вероятность того, что один из них является гением, была довольно низка. Но народ продолжал заниматься сексом, и с каждым придурком, добавлявшимся к популяции, вероятность того, что через генетическую сеть проскользнут какие-то выродки-умники, становилась всё выше и выше. Когда в наличии есть несколько миллионов людей, причем, все они волей-неволей занимаются сексом, то вполне можно ожидать того, что какая-то беременная мамочка-обезьяночка в один прекрасный день присядет в кустах на корточки и произведет на свет выродка, способного родить печатный станок.

После появления этого станка мы были в значительной степени обречены. Ведь теперь каждый новый умник-выродок, которому брякнула в голову хорошая идея, мог записать ее на бумагу, размножить и поделиться с другими. Его идею можно было развивать. Цивилизация взорвалась. Родилась технология. Сложность жизни стала расти в геометрической прогрессии. Всё становилось больше и лучше. За исключением наших мозгов.

А где-то уже и «Новая жизнь» построена...

Вся техника, которая окружает нас, все теории менеджмента, экономические модели, которые предсказывают и направляют поведение, наука, помогающая доживать до восьмидесяти лет, - всё это создано ничтожным процентом сообразительных выродков. Остальные плывут по течению с такой скоростью, как умеют. Мир слишком сложен для нас. Эволюция не поспевает. Благодаря печатному станку сообразительные выродки сумели зафиксировать достижения своего гения и сообщить их другим без привлечения генетики. В процессе эволюции произошло короткое замыкание. Мы обрели знания и технологию прежде, чем интеллект.

Мы являем собой планету, где почти шесть миллиардов простофиль живут в условиях цивилизации, разработанной несколькими тысячами поразительно умных выродков.

Уточняем, что приведенная нами в предыдущем номере теория эволюции идиотов, а также сегодняшние размышления об успешной миссии в организации своврованы из книги Скотта Адамса «Принцип Дилберта», объясняющей реалии офисной жизни. Дилберт – это персонаж комиксов с прямоугольной головой и железной логикой.

Предупреждение: чтение нижеизложенного материала неподготовленным 13-ым сектором членом может привести к расстройствам, ответственность за которые редакция на себя не берет.

Теперь обратимся к ячейке общества -- к организации:

Часть 1. Декларация миссии

Если члены вашей организации плодят низкокачественные семинары на совершенно бесполезную тему, которые никакое психически нормальное лицо не посетит даже под дулом пистолета, эту проблему часто можно смягчить, проводя множество совещаний с целью обсудить декларацию миссии организации.

Формальное определение декларации миссии таково: длинное неуклюжее предложение, которое демонстрирует неспособность лидера к ясному мышлению. Её имеют все уважающие себя организации.

Организации, не располагающие декларацией миссии, зачастую ошибочно полагают, что их цель состоит в препирательствах между лидерами, в дележе гранта и медленном приближении к распаду. Этот неверный подход можно легко излечить, написав декларацию миссии примерно такого типа:

> *«Используя динамику всесторонне полномочной команды в новой парадигме тотального демократизма, сражаться за каждого клиента до его конца, пока мы окончательно не построим правовое государство».*

Но это не означает, что все свободны и можно разойтись. Декларация миссии организации будет бессмысленна, пока все ее программы не заимеют свои собственные декларации миссии с целью поддержать генеральную миссию организации. Обязательным условием для вечного творческого поиска декларации миссии являются общие собрания как минимум раз в полгода для пересмотра декларации миссии организации.

Сами по себе декларации миссии не означают ровным счётом ничего. Однако они, конечно же, подвигнут членов команды на достижение ещё больших недостижимых высот.

Продолжение следует

В.а. галоўнага рэдактара: Якаў ЛАМПІЙ
Карэктар: Люся НЕВЯДОМАЯ
Макет і вёрстка: Людміла ШАЙДЗЯНКОВА

Падпісана у друк 22.05.2001 г. у 16.00
Наклад 299 ас.

Звярстана на настольна-выдавецкай сістэме Берасцейскага Цэнтра падтрымкі грамадзянскіх ініцыятываў «ВЕЖА».

Друкуецца на правах унутранага карыстання